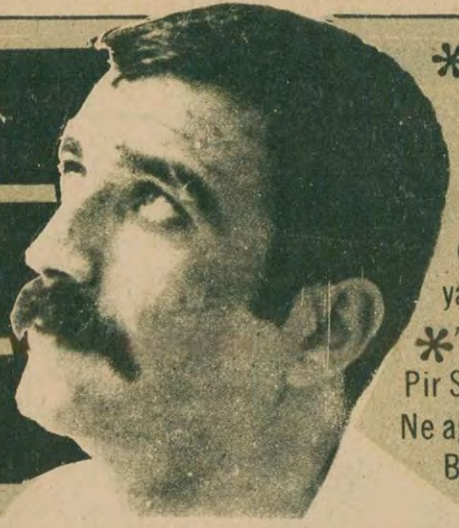

İSRAİL

ZİNDANLARINDA

7 YIL Faik Bulut anlatıyor

* 'İsrail mahkemesinin beni vargılama yetkisi yoktu. Mahkemeye bu yetkiyi veren kanun ben mahkum olduktan 7 ay sonra yürürlüğe girdi...'
* 'İnsan hayvandan bir şey öğrenir mi? Öğrenirmiş isteseydim. Bizim ortalarda köpekler gibi yalaya yalaya iyi ettim yaralarımı...'
* 'Aylarca hücrede kaldım. Aç, susuz, yaralı... Pir Sultan söyledim en çok. Ne ağlarsın benim zülfü siyahım Bu da gelir bu da geçer ağlama'

"Ne ağlarsın benim zülfü siyahım"

8. Sayfamızda

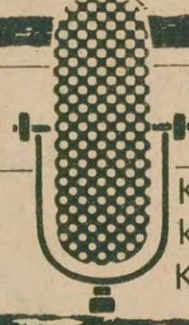
Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: SEFİK HÜSNÜ

SALI
1

NİSAN 1980
10 LIRA

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

GÜNÜN KONUĞU

Konu: Yeni ekonomik tedbirler
karşısında Tarış
Konusan: Hüsnü Ovacık

Hakkı Gürün
(Tarış Genel Müdürü)

2. sayfa

SINOP'TA TÜTÜN
DAHA İLK GÜN
80 LIRAYA DÜŞTÜ

134 liraya mal olan
tütüne 160 lira
başfiyat verildi

■ Çakmak, "Bu fiyatla üreticinin
hayır duasını alacağız" dedi

SAMSUN (AA)
KARADENİZ ekici tütün piyasası
160 lira başfiyatla açıldı. Gümrük
ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak
bu fiyatla üreticinin "hayır duasını
alacaklarını" öne sürerken Samsun Ziraat
Odası yaptığı açıklamada başfiyatın
beklenen fiyat olmadığını belirtti.
Bu yıl başfiyatın, geçen yola oranla
yüzde 86 dolayında arttırılarak 160 lira
olarak belirlendiğini anlatan Gümrük
ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak, 26
merkezde alım yapılacağını söyledi.
(Devamı sayfa 7. 1'de)

Hava-İş Genel Başkanı
Öztürk:

«Bursa Havayollarında
çalışan yabancı pilotlara
verdiklerinin yarısını
versinler sözleşmeyi
imzalayalım»

ANKARA (ÖZEL)
TÜRK Hava Yollarında 43 gündür
sürmekte olan grevle ilgili olarak
Hava-İş Genel Başkanı İbrahim Öztürk,
gerçek dışı beyanlarda olduğu
gibi lüks için değil, kimseye el açma-
dan yaşayabilecekleri kadar ücret istediklerini söyledi.
(Devamı sayfa 7. 2'de)

Gümrük ve Tekel Bakanlığına komandolar dolduruldu

Keçiören ÜGD eski
Başkanı, Bakan'ın
muhafaza memuru oldu

■ Personeldeki şefler ve silahlı muhafaza memurları
MHP yanlısı

ANKARA (ÖZEL)
MÜSTEŞAR ve Eğitim Genel Müdürü
nün görevden alınması
çalışanlar arasında mem-
nuluk yararken, Keçi-
ören ÜGD eski Başkanı
Tahsin Uytun ve diğer
komandoların silahlı mu-

hafaza memurları ile şef-
lik görevine yükselen ko-
mandoların da görevden
alınması isteniyor.
UYTUN'UN BÜTÜN
ALESİ MHP'Lİ
Şimdi Bakanlıkta mu-
hafaza memurluğu yapan
Keçiören ÜGD eski Baş-
kanı Tahsin Uytun'un
Başkanlığı döneminde fa-
aliyetleri perde arkasın-
(Devamı sayfa 7. 1'de)

MEHMET
SEYDA'NIN
ROMANI
ÜŞÜTÜKLER

Bugün
4. sayfamızda

BİR MERKEZ
KOMİTESİ
ÜYESİ DOĞU
BERLİN
TKP'SİNİ
ANLATIYOR
Bugün 8. Sayfada

Heyelan ve su baskınlarından zarar gören yüzbinlerce yurttaşın ortak isteği:

Sel bölgelerinde banka borçları ertelenmelidir

■ Yeni bir yağışlı hava
kitlesinin özellikle
Karadeniz Bölgesinde
etkili olması bekleniyor

■ Kayseri, Adana, Kars,
Gaziantep, Konya'da
binlerce dönüm
ekili arazi sular altında

■ Adana'daki su
baskınlarının turfanda
sebze ve meyveye
büyük hasar verdiği
bildiriliyor

Ülkemizin en önemli tarımsal üretim bölgelerinde üreticiler ilkbahar ekimine başladıkları sırada meydana gelen sel felaketinden büyük zararlar gördü. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İstanbul Emniyetinde 17 yaşındaki bir genç kıza elektrikle işkence yapıldı

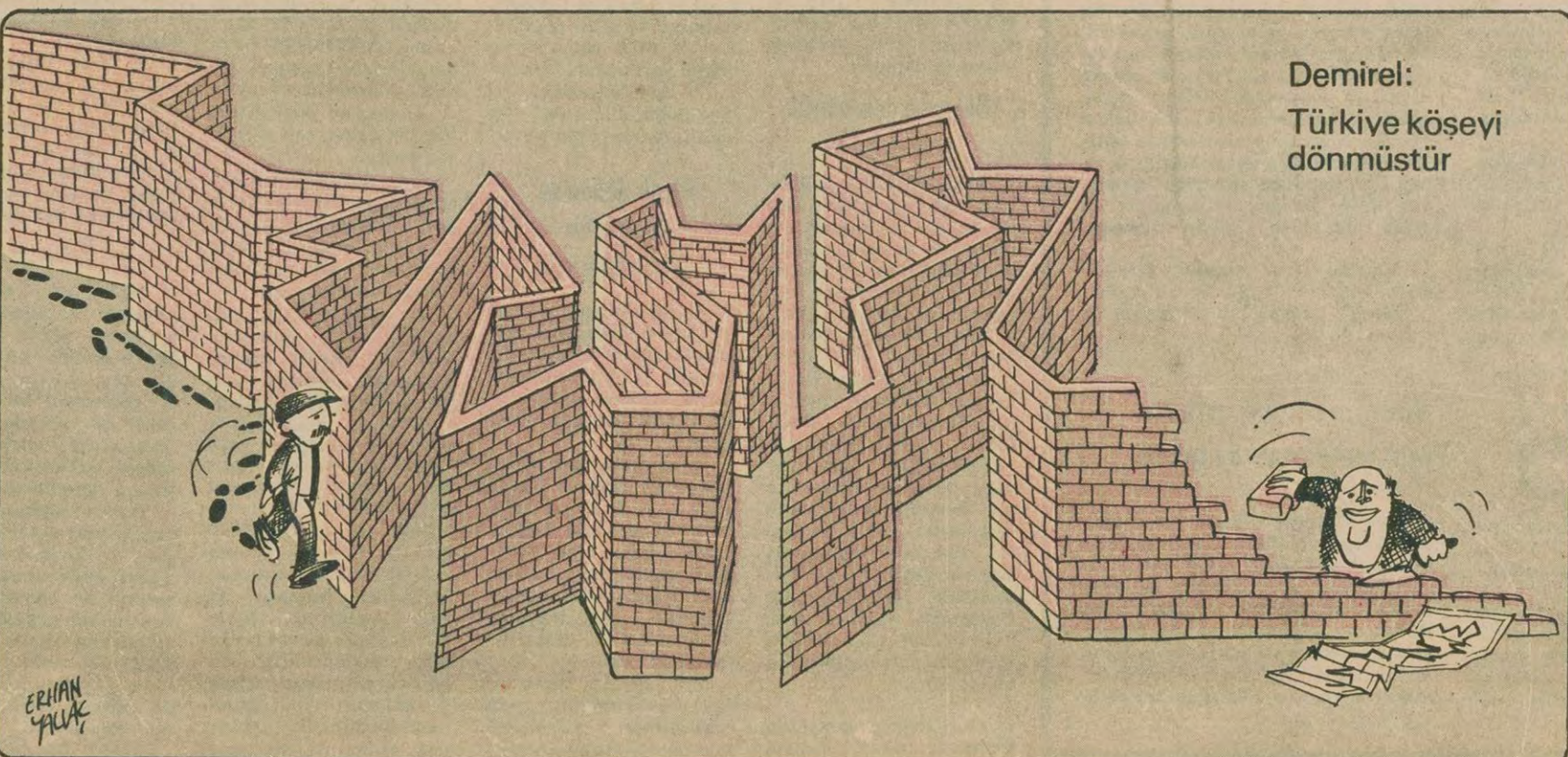
■ TIKP: 'İşkenceyi Demirel hükümetinin hoşgörüsünden yararlanan
MHP'liler yapıyor'

İSTANBUL (ÖZEL)
TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Yöneticisi Cüneyt Akalın
dün bir basın toplantısı düzenleyerek İstanbul Emniyetinde 17 ya-
şındaki bir genç kıza elektrikle işkence yapıldığını açıkladı.
Son günlerde Parti üyeleri ve taraftarlarının yanı sıra halktan çeşitli ki-
şilere elektrikle işkence yapıldığını, dayak atılarak falakaya yatırıldığını
anlatan Akalın, bunun Demirel hükümetinin hoşgörüsüne sığınan devlet i-
çindeki MHP'lilerce yürütüldüğünü açıkladı.
(Devamı sayfa 7. 4'de)

AP'li Öztürk
vergi tasarısı
nedeniyle
hükümeti
eleştirdi

■ Alt komisyon raporu
hazır olmadığından
vergi tasarısı
görüldü

ANKARA (ÖZEL)
HÜKÜMET tarafın-
dan hazırlanmış o-
lan vergi tasarısı üzerin-
de çalışmakta olan
alt komisyon, raporunu
hazırlamadığından ver-
gi tasarısı dün Bütçe Plan
Komisyonunda ele alın-
madı. Bu arada bir
konuşma yapan AP MİL-
letvekili Seyfi Öztürk ta-
sarıyı eleştirdi.
Hükümet tarafından
hazırlanan tasarı Bütçe
(Devamı sayfa 7. 1'de)

MAHİR ÇAYAN:
Siyasal Bilgiler
Fakültesinde öğ-
renci olan Çayan,
Elrom'un öldü-
rülmesinden son-
ra aranmaya baş-
lanmıştı. İstanbul
Maltepe'de polis
tarafından takip
edilirken, bir ev-
de yaralı olarak
yakalanmıştı.
Daha sonra Mal-
tepe Askeri Ce-
zaevinden kaçtı.
Ve Kızıldere'de
öldürüldü.

8 yıl önce Kızıldere'de Mahir Çayan ve 9 arkadaşı katledilmişti

SEKİZ yıl önce 30 Mart günü Niksar'ın Kızıldere
köyünde Mahir Çayan, bazı arkadaşlarıyla birlikte, Ömer
Ayna, Sinan Kazım Özdoğan, Saffet Alp, Hüda Ar-
ıker, Sabahattin Kurt, Ertan Saruhan, Ahmet Atasov
ve Nihat Yılmaz güvenlik kuvvetlerince öldürülmüş-
lerdi.

1971 yılı sonunda Kartal Askeri Cezaevinden ka-
çan Mahir Çayan, bazı arkadaşlarıyla birlikte, Ordu'nun
Ünye ilçesinden üç İngiliz teknisyeni kaçırdı. Da-
ha sonra İngilizlerle birlikte Tokat'ın Niksar ilçesi Kızıl-
dere köyüne gittiler. Burada güvenlik kuvvetlerinin
bombardımanı sonucu Mahir Çayan ve 9 arkadaşı
öldürüldü.

KIZILDERE'NİN YILDÖNÜMÜNDE YİNE KAN AKTI

■ Bombaları etkisiz hale getirmek isteyen iki polis öldü,
iki polis yaralandı

HABER MERKEZİ
MANİSA'nın Salihli
ilçesinde bir evin ö-
nüne konan bir saatli
bombayı etkisiz hale ge-
tirmek isteyen Komiser

Recep Çelik ile polis me-
muru Yüksel Özdemir,
bombanın patlaması so-
nucunda öldüler. Manisa'nın
Demirci ilçesinde de
(Devamı sa. 7, 3'ü)

Beşiktaş'ta komandoların taradığı İsmet Pamir öldü,
eşi Nezahat Pamir ise ağır yaralandı. Eşinin ölümünden
haberi oluyayan Nezahat Pamir, şirekli 'İsmet ne oldu?'
diye soruyordu. (Fotoğraf: Süha Ögürtem)

Komandolar otobüs bekleyen karı kocayı kurşunladılar

■ Van Cezaevinde eski tüneli
kullanarak 58 tutuklu daha kactı
■ MHP Ağrı teşkilatı kurucusu Kılıçarslan öldürüldü

HABER MERKEZİ
UN sabah evlerin-
den işine gitmekte
olan bir karı kocaya Be-

şiktaş'ta açılan ateş so-
nucu İsmet Pamir öldü,
eşi Nezahat Pamir ise ya-
(Devamı sa. 7, 5'ü)

Gazetemizin izinli afişlerini asanlar gözaltına alındı

İSTANBUL (ÖZEL)
GAZETEMİZİN 3. Kuruluş yıldönümü nedeniyle
bastırıldığı afişleri asanlar iki gündür gözaltında
tutuluyor. Önceki gün İstanbul'un Kartal ilçesinde
izinli afişlerimizi asan devrimciler 1. Şube Müdürlü-
ğüne gözaltına alındı. Yetkililere afişlerin izinli ol-
duğunun belirtilmesine rağmen, gözaltına alınan 30
kişi bir gün gözaltında tutuldu.

1 Nisan 1980

Waldheim'ın önerilerinin metni açıklandı

Kıbrıs sorunu uluslararası komiteye gidiyor

BİRLEŞMİŞ Milletler Güvenlik Konseyi'nin Kıbrıs'taki Türk ve Rum toplumlarının görüşme masasına oturmaları ve aralarındaki anlaşmazlıkları çözüme ulaştırmaları yolunda tanınan sürenin dün sona erdiği haber verildi.

Öte yandan yerel BM temsilcileri son dakikada bir toplantı gerçekleştirileceği umidi ile dün her iki toplumun yetkilileri ile sonuç vermeyen görüşmelerde bulundular.

Türk ve Rum toplumlarının görüşme masasına oturmamaları nedeniyle BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim Genel Kurula bir rapor sunacak.

Geçtiğimiz kasım ayında BM Güvenlik Konseyi'nden geçen bir karar tasarısına göre, bu ay sonuna kadar iki toplum arasında görüşmeler başlamsa Kıbrıs sorununu görüşmek üzere uluslararası bir komite oluşturulacak.

Kıbrıs Türk yönetimi Başkanı Rauf Denktaş önceki gün yaptığı bir açıklamada, böyle bir komitenin Kıbrıs'a otomatik giriş hakkına sahip olmayacağını ileri sürdü. Denktaş Reuter Ajansı'na verdiği demeçte, "BM oturumuna katılmadığımızı göre kendimizi BM Güvenlik Konseyi tasarılarına bağlı görmüyoruz" dedi.

Denktaş Londra'da ve 16 Nisan tarihinde Islamabad'da yapılması beklenen bir Dışişleri Bakanları toplantısına katılmak üzere bugün Kıbrıs'tan ayrıldı.

WALDHEIM'IN ÖNERİLERİNİN METNİ

Öte yandan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in Kıbrıs sorununa barışçı bir çözüm bulunmasını amaçlayan toplumlararası görüşmeleri yeniden başlatma çabaları çerçevesinde Kıbrıs Rum ve Türk toplumlarına sunduğu önerilerin tam metninin AA muhabiri tarafından elde edildiği bildirildi.

AA'nın haberinde de önerilerin şimdiye dek gizli tutulduğu belirtildi. 23 Ağustos önerileri olarak adlandırılan önerilerin tam metni şöyle:

a) Denktaş-Makarios ve Denktaş-Kipriyanı anlaşmalarının geçerliliğinin her iki tarafca kabul edildiğini belirten Genel Sekreterin demeci.

b) Kıbrıs sorununun anayasal yönünün federal, coğrafi yönünün ise iki bölge (bi-zonal) çözümü bağlanmasını desteklediklerini her iki tarafca kabul etmişlerdir.

c) Güvenlik konuları toplumlararası görüşme-

«KGB, Türkiye ile Yunanistan'ın arasını açmaya çalışıyor»

PARIS
Fransa'da yayınlanan haftalık 'L'Express' dergisi Sovyet Casusluk Teşkilatı KGB'nin Türkiye-Yunanistan ilişkilerini bozmak amacıyla sahte telgraflar hazırladığını yazdı. Derginin son sayısında yer alan bir inceleme yazısına göre, Kremlin yönetimi, 1976 yılında sahte imzalar kullunarak, Ankara ve Atina hükümetlerine telgraflar gönderdi. 'L'Express' telgrafların içeriği konusunda bir açıklama yapmıyor, ancak KGB'nin NATO'nun Güneydoğu kanadını zayıflatmak amacıyla çeşitli girişimlerini yanı sıra sahte belgeler de düzenlediğini belirtiyor.

Fransız dergisinde yer alan ve çeşitli casusluk şikâyetlerini çalışmaları konu alan yazıda, B'nin NATO Genel Sekreteri J. Luns'un imzalarıyla taktik ederek bir hazırladığı da belirtiliyor.

Fransız dergisinde yer alan ve çeşitli casusluk şikâyetlerini çalışmaları konu alan yazıda, B'nin NATO Genel Sekreteri J. Luns'un imzalarıyla taktik ederek bir hazırladığı da belirtiliyor.

lerde öne sürülebilir ve görüşülebilir.

d) Görüşmeler aşağıdaki konuları görüşeceklerdir:

1. 19 Mayıs Antlaşması'nın 5. maddesinde belirtildiği gibi Maraş'ın BM gözetiminde yeniden yerleşime açılması.

2. 19 Mayıs Antlaşması'nın 6. maddesine uygun olarak alınacak pratik önlemler.

3. Anayasal konular.

4. Toprak konuları.

BM Güvenlik Konseyinin toplumlararası görüşmelerin başlatılması için tanıdığı süre doldu

BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim.

FİLİSTİN HALKI «TOPRAK GÜNÜNDE» İSRAİL İŞGALİNİ PROTESTO ETTİ

İşgal altındaki topraklarda genel grev vardı

Filistinlilerin "Toprak Günü"nü anan bir afiş.

«TOPRAK GÜNÜ» NASIL DOĞDU NE YÖNDE GELİŞİYOR?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

29 Kasım 1974 günü, New York'un Cam Sarayında sakallı ve askeri giysili, kısa boylu esmer bir adam heyecanlı bir konuşma yapıyordu. Başında 'hattası', belinde de tabancası olan bu adamın adı Abu Ammar veya Yaser Arafat'tı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun yapıldığı Cam Saray'da Amerikalı ve İsrailli delegelerin başka herkes ayağa kalkmış Filistin halkının temsilcisi ayakta alkışlıyordu. Filistin Kurtuluş Örgütü, Birleşmiş Milletlere gözlemci statüsü ile kabul edilmiş, örgüt lideri Arafat da ilk resmi konuşmasını yapıyordu.

Aynı saatlerde, bütün Arap dünyası da sevinç içindeydi. Sevincin kalbi işgal altındaki Arap topraklarında idi. Dünyaya "Filistinli" olmayı kabul ettimenin gururu ile gösterilere katılıyor Filistinliler.

İŞGAL BÖLGELERİNİN ARASINDA RAĞ KIRILTIYOR

Arafat'ın BM konuşması Filistin halkının mücadelesi için yeni bir aşama oldu. 1967 işgal bölgesinde yükselen yurtsever hareket 73 işgal bölgesinde güclenen hareket yeni bir hız kattı. Bu hareket özünde kendiliğinden ci bir hareketti, ancak geniş halk yığınlarının desteğine sahipti. İşgal altında yaşayan halk, "Filistinli" olduğunu kanıtlamak için savaşıyordu. "Bu topraklar Filistinlilerin" sloganları işgal altındaki topraklarda yaşayan köylülerin ana sloganı oldu. Üstelik bu mülki uyanık mücadelesi, köylülerin demokratik talepleri ile birleşince İsrail işgal makamları oldukça güç duruma düştü.

AFGANİSTAN KONUSUNDA CASTRO'NUN «ARABULUCUK» ÖNERİSİ DOĞRULANDI

HAVANA (AA)

Küba hükümeti, Devlet Başkanı Fidel Castro'nun Pakistan ile Afganistan arasında arabuluculuk yapma konusunda öneride bulunduğu haberini doğruladı. Yapılan resmi açıklamada Castro'nun, "Güneydoğu Asya'da oluşan ve uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden sorunu çözümlüne yardımcı olabilecek amacıyla" böyle bir öneride bulunduğu ileri sürüldü.

Bir çok yaralı Arap genci İsrail polisi tarafından gözaltına alındı

KUDÜS (AP)

Filistin halkı "Toprak Günü"nü işgal altındaki Arap topraklarında gösteriler ve genel grevle kutladı. 4 yıl önce Arap topraklarının İsrail işgal makamlarına gaspedilmesine karşı yapılan gösterilerde 6 Arap vatandaşının ölümünü anan göstericiler Begin'in yerleşim merkezleri siyasetini bir kez daha kınadılar.

İşgal altındaki Kudüs'ün doğu kesiminde de halk "Toprak Günü" törenlerine katıldı. Bu arada Hristiyanların da gösterilere katıldığı görüldü.

İsrail Askeri Radyosunun bildirdiğine göre

törenlerde olay çıkmadı. Ancak bir çok yerde Arap gençlerinin İsrail Askeri Polisi tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

Öte yandan Tel-Aviv'de hükümete yakın kaynaklardan alınan haberlere göre, Begin hükümeti bazı kabine üyelerinin ve halkın yoğun muhalefetine rağmen Hebron'daki Yahudi okullarının açılması konusunda sert tutumunu sürdürüyor. Bu arada Begin'in uluslararası yasalara karşı gaspedilen Arap toprakları konusunda makabine şamıl (geriye de işleyen) bir yasa çıkartmak niyetinde olduğu öne sürüldü. Ancak Begin'in sözcüsü, bu haberi yalanladı.

FKÖ: Arafat, «Barış İsrail'in yıkılmasıdır» diye demec vermemiştir

VIYANA/ABU DABİ (AP)

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün bir sözcüsü Arafat'ın "Bizim için barış İsrail'in yıkılması anlamına gelir" şeklinde bir açıklama yapmadığını bildirdi. FKÖ'nün, Avusturya başkenti Viyana'daki resmi temsilcisi Gazi Hüseyin, "Bir Caracas gazetesinde yayımlanan bu demec tamamen hayal ürünüdür" dedi.

Venezüella'nın başkenti Caracas'ta yayınlanan "El Mundo" gazetesi, FKÖ lideri ile

yanlış bir rüportajda Arafat'ın "İsrail'i yıkmak için savaşta hazırlanıyoruz. Bizim için barış İsrail'in yıkılması anlamına gelir" dediğini iddia etmişti.

Kore Seul yönetimini görüşmeleri baltalamakla suçladı

TOKYO (AP)

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin resmi Rodong Sinmun gazetesi, Güney Kore'ye casus sızdırıcıları yolundaki iddiaları yalanladı ve ülkenin birleştirilmesi konusunu ele almak amacıyla Başbakanlar düzeyindeki toplantının bir an önce yapılmasını istedi.

Kore Emecileri Partisinin organı Güney Kore'nin casus gönderdiği, seklindeki iddiaların "güneyden gelen istila tehdidi" yalanı haklı çıkarmaya çalışan uluslararası bir hile olduğunu belirtti. Gazete, Seul'un, kuzeyden sızma olduğu yolundaki uydurmalarla ille ilike arasındaki görüşmeleri engellemeye çalıştığını kaydedti.

Öte yandan, Rodong Sinmun'da çıkan başka bir yazıda ise Güney tarafının Başbakanlar düzeyindeki toplantı için çok ayrıntılı bir gündemin önceden tespit edilmesinde ısrar etmesinin anlaşmayı zorlaştırdığı açıklandı.

Geçtiğimiz günlerde, Güney Kore, Kuzeyden 3 balık adamın Seul yakınlarında öldürüldüğünü, bir geminin de batırıldığını ileri sürmüştü.

EL SALVADOR'DA KANLI PAZAR

Cenaze töreninde katliam: 40 ölü

Rahip Romero'nun cenaze töreninde silahlar patladı

Birçok kişinin kilise meydanında sıkışarak öldüğü belirtiliyor

SAN SALVADOR (AP) Başkent San Salvador'da bir süre önce katledilen Başpiskopos Oscar Arnulfo Romero'nun cenaze töreninde dışardan bir grubun silahlı saldırısı sonucu 40 kişi öldü, çoğu ağır olmak üzere 250'den fazla insan yaralandı. Ölü sayısı hakkında çelişkili rakamlar gelirken hastane ve morglardan gelen raporlar 40 kişinin öldüğünü, Kilise kaynakları ise 26 ölü olduğunu belirttiler.

Romero'nun cenaze töreni henüz başlamışken meydana gelen olaylarda önce bombaların patladığı ve ardından da ateş açıldığı belirtilirken polis olaylardan tedhişçi grupları sorumlu tuttu.

50 bin kişinin katıldığı törende silahlı saldırının panığıyle açıldığı ve olayların uzun süre devam ettiği bildirildi.

Olaylarda arabaların yakıldığı, dükkanların yağmalandığı ve otomatik silahlarla uzun süre ateş açıldığı belirtildi.

Birçok kişinin Kilise Meydanında sıkışarak öldüğü belirtilirken, işbaşındaki Cunta, yayınladığı bir bildiri ile, meydana gelen olaylardan "Devrimci Kitle Örgütleyicileri" (CRM) örgütünü sorumlu tuttu. Bildiride, tedhişçilerin Piskoposun cesedini kaçırmak istedikleri de ileri sürüldü.

Öte yandan cenazeye katılan "Devrimci Kitle Örgütleyicileri" örgütünden 3 bin kişilik bir grubun olaylar başlar başlamaz kiliseye sığındıkları açıklanırken, gruptan bir kişi, üç kişinin bir jiple kalabalığın üstüne doğru ateş açmasıyla olayların başladığını ileri sürdü. Ancak başka görüş tanıkları böyle bir olayın meydana gelmediğini söylediler. "CRM" grubundan bir başkasi ise, kendilerinin cenazeye katılmasıyla faşistlerin törene saldırıdıklarını ve polisleri de kalabalığa ateş açtığını söyledi.

Kolombiya'da 2 rehine daha serbest bırakıldı

BOGOTA (AA)

Dominik Cumhuriyeti'nin Bogota Büyükelçiliğinde işgali sürdüren M-19 örgütüne bağlı işgalciler Büyükelçilikteki rehinelere ikisini daha serbest bıraktılar. Böylece Büyükelçilikteki rehine sayısı 27'ye indi.

Kuzulac örgütü, serbest bırakılan hakim Simon Rodriguez'in ve Luis Valencia'nın derhal bir askeri hastaneye kaldırıldığını bildirdi.

Öte yandan 27 Şubat'tan bu yana süren işgal eyleminde, hükümet yetkilileri ile işgalciler arasında sürdürülen görüşmelerin yeniden başlaması bekleniyor. Dominik Büyükelçiliğini ziyaret edecek Papa 2, John Paul'un bir mesajını ileten bir rahip, işgalcilerin şefinin, kendisine diplomatik görevi olmayan tüm rehinele bir hafta içinde serbest bırakılacağını söylediğini açıkladı.

Halen 11'i Büyükelçilikte 27 kişiyi rehine tutan Kolombiyalı işgalciler, 28 siyasi tutuklunun serbest bırakılmasını ve 10 milyon dolar fidye verilmesini istiyorlar.

Hem Moskova'ya, hem Filistin'e karşı olunur mu?

Ragıp Duran

Tercüman gazetesinin yazarlarından Zafer Atay dostumuz geçenlerde İsrail'e gitti. Atay, bu ziyareti sırasında İsrail Başbakanı İsrail'e de görüşmüş. Tercüman gazetesinde de bu özel demeci, "Bati, Sovyetlerin yayılmasını önlemek için Türkiye ve İsrail'i güçlendiriyor" başlığı ile vermiş. (31. Mart 1980, s.4)

Begin'in bu açıklaması bir kenara koyup, Batı'nı ne yapıyorsa bakalım. Fransız Devlet Başkanı Giscard d'Estaing daha geçlerde Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını savunması mı? Ardından da AET bu tutumunu benimsemiş mi? Ya Carter'in BM Güvenlik Konseyinde İsrail'i kınaması? Başbakanlı seçimlerini den sonra, Washington'un da AET gibi davranacağını bugün herkes söylüyor.

Şimdi mesele Sovyet yayılmasını önlemekse, Batı ne yapacağını biliyor. Hem de Begin'in istediğin aksine, İsrail'i değil, Filistin'i güçlendiriyor. Çünkü, Sovyet yayılması İsrail'i güçlendirerek değil zayıflatarak durdurulabilir. Düşünelim, işgale ısrar eden, yeni yerleşim merkezleri kuran, Filistin halkını hâlâ terörle tehdit eden İsrail, Kremlin'in yayılmasını nasıl engelleyebilir. Aslında Sovyetlerin Ortadoğu'daki en güçlü kolu İsrail'dir. Tel Aviv'deki siyonist kanla değişmedikçe, Rusya, Arap ülkeleri nezdinde bir kartıncı melek rolüne girebilmektedir. Ve Arap-İsrail gerilimini fırsat bilerek Ortadoğu'ya sarkmaktadır. Suriye'deki son gelişmeler bu konuda dikkat çekicidir.

İsrail'de iki konuda genel bir görüş hakim. Birincisi güvenlik nedeniyle Sovyetler Birliği'ne karşı tutum, ikincisi de siyonist lafızlarla işgali sürdürmek ve Filistin halkını tanıtmamak. Tabi bu ikinci tutum nedeniyle Tel Aviv, ABD'nin de onunla yündenki baskılara karşı direnmektedir. Bu iki görüş çelişmektedir.

Begin, Sovyet tehdidini öne sürerek kendi

San Salvador'da cenaze törenindeki çatışmalardan sonra meydanın bir köşesi.

Beni Sadr, Carter'ın mesajını İran'ın zaferi olarak nitelendirdi

Rehinelerin hükümete devri tekrar sözkonusu

ABD yönetimi mesajların varlığını kabul ederken, İran'dan özür dilenmediğini ileri sürüyor

AET ülkeleri İran'a mesaj gönderdi

WASHINGTON/TAHRAN (AJANSLAR)

Başkan Carter'ın İran yetkililerine yolladığı iki mesaj konusundaki polemikler sürerken, İran Devrim Konseyinin Amerikalı rehinelere hükümete teslim edilmesini kararlaştırdığı iddia edildi.

Amerikan CBS Televizyonunun Tahrان muhabiri, Devrim Konseyinin sözkonusu karar 6'ya karşı 7 oyla aldığı ileri sürdü. Ancak Tahrان yetkilileri haberi yalanladı.

Öte yandan, İran Dışişleri Bakanlığı, Konseyin rehinelere nakledilmesi konusunu ele aldığını, Devlet Başkanı Beni Sadr'ın Ayetullah Homeyni ile bu konuyu görüşeceğini açıkladı.

MESAJIN İÇERİĞİ
ABD Başkanı Carter'ın İran yetkililerine ikinci bir mesaj daha gönderdiği açıklanırken Beyaz Saray sözcüsü Jody Powell, Carter'ın İran Devlet Başkanı Beni Sadr'a gönderdiği mesajın ABD ile İran arasındaki bunalımı çözmek ve rehinelere serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla taşıdığını ve hiç bir zaman ABD'nin İran'a karşı "hak-sızlık" yaptığını kabul etmesi anlamına gelmediğini söyledi.

Powell, daha önce yanıtılan biçiminde doğru bulmadıklarından ilk mesajın varlığını inkar ettiklerini ileri sürdü.

Tahrان Radyosu, Carter'ın Homeyni'ye gönderdiği mesajda şöyle dediğini belirtti: "Carter yönetimi, diğer siyasetlerin ve şartların sonucu olan ve geçmişte hepimizin hata yapmasına yol açan çok hassas bir uluslararası

duruma başa geldi."

Amerikan "New York Times" gazetesi ise, mesajın sert ifadeler taşıdığını, Beni Sadr'ın mesajı bir "ültilatom" olarak nitelendirdiğini iddia etti.

İRAN YETKİLİLERİNİN SÖZLERİ

Bu arada, Tahrان Radyosu İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın Carter'ın mektubunu "milletimiz ve ülkemizin işlerinden sorumlu olanlar için bir zafer" olarak nitelendirdiğini duyurdu. AP ajansı ayrıca, Beni Sadr, Dışişleri Bakanı Kutbade ve Homeyni'nin oğlu Ahmed Homeyni'nin, Carter'ın mesajlarının ABD dış siyasetindeki hataları kabul ettiğini belirttiklerini bildirdi.

Öte yandan, gazetecilerle konuşan Kutbade, kendi açıklarından mesajı doğru bulduklarını ve memnuniyetle karşıladıklarını söyledi. Kutbade devamla, "Ne yazık ki, ABD'nin iç siyasetini hedef aldığını inanmadığım hemen inkar tutumunu, mesajın bizim kamuoyumuzda yapabileceği etkiyi yok etmiştir" dedi.

Bu arada İran Televizyonunun, Ayetullah Homeyni'nin Vatikan'ın özel elçisi Nuncio ile 4 ay önce yaptığı bir görüşmenin filmi tekrar yayınladığı bildiriliyor. Homeyni bu görüşmede, rehinelere serbest bırakılmasını Şahın yargılanması gerektiğini söylemişti.

AVRUPA'DAN MESAJLAR

Ortak Pazar'a üye 9 Avrupa ülkesinin, İran hükümetine gönderdikleri mesajlarda Tahrان'daki Amerikalı rehinelere en kısa zamanda serbest bırakılmasını istediklerini bildirdi.

Ajanlar, mesaj gönderen liderler arasında Batı Almanya Başbakanı Schmidt'in, Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing'in, İngiltere Başbakanı Thatcher'in bulunduğunu belirtiyorlar.

HOMEYİNİN KONUŞMASI

Tahrان Radyosunun bildirdiğine göre, Homeyni İranlı hakimlere yaptığı bir konuşmada, Sovyetler Birliği'nin eninde sonunda Afganistan'da yenileceğini söyleyerek, ABD'yi İran'a askeri müdahale etme konusunda uyardı.

Hindistan'da Janata Partisi tekrar bölündü

YENİ DELHİ (AA)

Eski ana muhalefet partisi Janata'nın lideri Jagjivan Ram, bu partiden kopan yeni bir grubun kurduğu Janata (j) partisinden Başkanlığa geldi ve verdiği ilk demeçte Başbakan İndra Gandhi'yi sert bir dille eleştirdi.

Gandhi'nin daha önceki hükümetinde bakanlık yapan Ram, Başbakanın fiyat artışlarını durduramadığını, ülkede yasalara hakim kılamadığını ve halkın düşük gelirli kesimlerine verdiği seçim sözlerini yerine getirmediklerini söyledi.

Ram, düzenlediği basın toplantısında Başbakanın "büyük politik sorunlarla" ilgilendiğini ve sokaktaki vatandaş düşünecek zaman bulmadığını söyledi.

Ram, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yaptığı askeri müdahaleyi kınayan Gandhi'nin, Hindistan'da uluslararası güvenliğine gölge düşürdüğünü de sözlerine ekledi.

Bir ay önce yayınlanan genelgeyi fabrikalarda yeniden dağıtmaya başladılar

DiSK, dayanışma aidatlarını toplamakta zorluk çekiyor

- DiSK Yürütme Kurulunun Genelgesinde 3 yıldır toplanmayan 1000 lira aidatın topluca ya da 4 taksitte alınması öngörüldü
- Dayanışma F. nunun b. rdr. lardan kesilmediği işyerlerinde işçiler ek aidat ödemek konusunda isteksizlik gösteriyor

Plastik Fabrikası işçileri Türkiye Halk Birlikleri tarafından düzenlenen toplantı sırasında.

Danimarka'da Rosti Plast Fabrikasında Türkiyeli ve Pakistanlı işçiler iki günlük direniş yaptılar

- Çalışma şartlarının düzeltilmesi ve ücretlerin yükseltilmesi için yapılan direniş Danimarka İşçi Sendikaları Federasyonu (LO) da destekledi
- Türkiye Halk Birliği işçilere greve giderse yardım kampanyası açacak

KEMAL KOÇ/KOPENHAG Danimarka'nın başkenti Kopenhag yakınında Ballerup şehrinde kurulu Rosti Plast Fabrikasında ağır şartlar altında düşük ücretle çalışan Türkiyeli ve Pakistanlı işçiler iki gün direniş yaptılar. İşçiler, ücretlerin yükseltilmesini ve çalışma şartlarının düzeltilmesini istedikler.

Saat ücretlerine en az 5 Danimarka kronu zam yapılmasını, yemek molasının en az yarım saat olmasını, makinelerin süratının işçilerin çalışabileceği dereceye göre ayarlanmasını, işçi temsilcilerine baskı yapılmamasını ve hakkını arayan işçilerin şikayetlerinin dinlenmesini isteyen işçiler, bu taleplerini önce Kopenhag Türkiye Halk Birliği yöneticilerine bildirdiler ve yardım istedikler. Bunun üzerine Halk Birliği yöneticileri, işçilerin üyesi olduğu Özel İşçiler Sendikası-SİD'e başvurarak, işçilerin taleplerini ilettiler. Sendikadan Kopenhag Şube Başkanı Kai Buch, işçilerin taleplerini haklı bularak, müdahalelerini destekleyeceklerini açıkladı.

Daha sonra Danimarka İşverenler Sendikasında yapılan ve işveren işçi temsilcileriyle sendika başkanının katıldığı toplantıda, patron işçilerin ileri sürdüğü şartların hiç birisini kabul etmedi. Bunun üzerine işçi Sendikaları Konfederasyonu-LO temsilcisi, işverene bir hafta süre vererek, işçilerin isteklerini yerine getirmesini istedi, aksi takdirde işçilerin kanuni olarak greve başlayacaklarını söyledi.

Ote yandan Türkiye Halk Birliği yöneticileri de bir açıklama yaparak, Türkiyeli ve Pakistanlı işçilerin haklarını alabilmeleri için bütün imkanlarını kullanacaklarını, sayet işçiler greve giderse ekonomik yardım kampanyası açacaklarını söylediler.

Rosti Plastik Fabrikasında çalışan Türkiyeli işçiler, sorunlarını gazetemize şöyle anlattılar: "Hasan Kalkan: "3 aydır bu fabrikada çalışıyorum. Burada lisan bilmeyen yabancı işçiler çalıştırıldıklarını iş şartları ağır ve ücretler çok düşük. 8 saat çalışma süresinde sadece 10 dakikalık yemek molası var. Şayet bir arkadaş işe bir iki dakika geç gelse, işveren 80 kron ücretimden kesiyor. İşyerinde makineler otomatik ve ayarlarını sadece ustabaşlar veriyor. Bizler de mecburen makinelerin bu hızı ayarına uyuyoruz. İşte bütün bu haksızlıklara karşı direnen karar aldık. Şayet işveren haklarımızı vermezse direneceğiz."

Abdullah Unal: "9 senedir burada çalışıyorum. Bizleri makine gibi hızlı çalıştırıyorlar. Çalışmak bir şey değil, alınterimizin hakkını alamıyoruz."

Kemal Atak: "İşyeri çok sıcak. Bu nedenle mecburen su içmek veya meşrubat almak için makinelerin başından ayrılıyor. Bu durumda ustabaşı bizi çıkış vermekle tehdit ediyor."

Mehmet Gül: "5 senedir bu fabrikadayım. Daha önceleri bir işçi sadece makinelerden çıkan mallara bakıyordu. Fakat şimdi bir işçi hem makineler hem de makinelerden çıkan malların paket edilmesine bakıyor. Bu haksızlıktır. Patron az işçi ile çok iş yaptırmak istiyor."

Toplantıda greve çıkılması halinde Halk Birliği'nin aktif bir dayanışma kampanyası yürütmesi kararlaştırıldı.

İşçi sendika

BATI BERLİN'DEKİ
İŞÇİLERİMİZ
İKİ ÜLKEDE
VATANDAŞLIK
HAKKI KAZANIYOR

BATI BERLİN (AA) Batı Berlin İşçileri Bakanı Peter Ulrich iki ya da üç nesil sonra bu kentteki Türk işçilerinin Türk ve Alman vatandaşlık haklarının aynı zamanda sağlanabileceğini söyledi.

Batı Berlin'de çalışan 100 binden fazla Türkten 36'sı geçen yıl Alman vatandaşlığına geçmiş, sekiz Türk'ün ise aynı zamanda Türk ve Alman vatandaşlığına kabul edilmiştir. Batı Berlin İşçileri Bakanı Ulrich, Alman vatandaşlığına geçmek isteyen Türklerin genellikle Türk vatandaşlığından ayrılmak zorunda olduklarını açıkladı, ancak Türklerin Alman toplumu ile gerçekten kaynaşabilmesi için aynı zamanda Türk vatandaşlığını sürdürme hakkına sahip olmaları gerektiğini belirtti.

ancak geçen MESS grevinde yurtdışından ve DSF'den gelen nakli ve malzeme yardımları işçilere büyük ölçüde aktarılmamış ve bu konudaki yolsuzluk söylentileri grev cadırlarında ağızdan ağıza dolaşmıştı.

Maden-İş ve Tekstil grevleri çevresinde bir genel grev eylemi konması için çabalarını sürdüren DiSK yönetiminin dayanışma aidatı toplamak konusunda çektiği zorluğu önümüzdeki dönemde de sürmesi bekleniyor.

DiSK'in bu kararına rağmen tabandaki hoşnutsuzluğu farkeden bazı işveren kuruluşları da dayanışma aidatının bordrolardan kesilmesi işlemini durduruyor ve sendikaların üyelerinden bu parayı tek tek toplamasını istiyorlar. Bu durumda işyerlerinde para toplama sırasında yer yer karşı çıkılmalar ve tartışmalar çıkıyor. Son olarak MESS, kendine bağlı işverenlere çağrı yaparak dayanışma aidatının bordrolardan kesilmesini istedi.

MADEN-İŞ VE TEKSTİL

DiSK'e bağlı sendikalar halen en yaygın

Maden-İş Sendikası maddi açıdan açıklarını kapamak için Moskova'nın güdümündeki DSF'den yardım alacağını belirtiyor,

İşçilerin
can güvenliğinin
kalmadığı
bir fabrika:

PAKTAŞ-II

Susturulmuş sindirilmiş bir işçi kitlesi, patronlara karşı da haklarını savunamaz

- Bütün kilit noktaları tutan Dev-Y. lular, bugün fabrikanın hem patronudur hem de işçisi. Hem sefidir, hem de bekçisi.

Dev-Yol grubu bugün fabrikanın hem patronudur, hem de işçisi. Hem sefidir, hem de bekçisi. Kısacası, bütün kilit noktaları tutmuşlardır. Fabrikaya geç gelen veya gelmeyen taraftarların kartları basılır. Vardiyaaları olmadığı halde, Dev-Yolcu elebaşlar fabrika içinde dolaşabilirler, adam dövebilir, işçilere baskı yapabilirler. Dev-Yolcular ihtiyaç duyduklarında fabrikada işçilik yapmayan, hatta aranan militanlarını bile fabrikaya sokmakta ve fabrikada barındırmaktadırlar. Fabrika bekçilerinin çoğunluğunu elde etmişlerdir ve onlardan azami ölçüde yararlanmaktadır. Fabrikaya silah sokmaktadırlar. Elebaşlardan en az 4-5 kişi sürekli silahlı gezmektedir. Gerektiğinde telefon santralını denetim altına alabilmekte, önemli görüşmeleri konuşmalarını izleyebilmektedirler. Çeşitli faaliyetlerinde üs olarak kullandıkları bölümler ise, yemekhane, Meliki köyü içindeki beki kulübesi ve Yun İplik'in son kısmıdır.

DEV-YOL'UN AMACI VE İZLEDİĞİ SİYASET

Dev-Yol'un amacı, baştan beri, fabrikaya DiSK'i sokmaktır. Çünkü DiSK, Dev-Yol gibi maceracı akımların at oynatmalarına elverişli bir yapıya sahiptir. DiSK yöneticileri de, Tarsus'taki Dev-Yolcular da, Rusya'nın Türkiyede yaratmak istediği kargaşaya ve iç çatışmaya yasetini uygulamaktadırlar.

Dev-Yolcuların şimdiye kadar Paktaş'ta uyguladıkları yöntemler onların işçi düşmanı bir karaktere sahip olduklarıdır.

Kendilerine karşı çıkan devrimci işçileri dövüyorlar. Bir kişinin üzerine on kişi saldırıyorlar. Taraftarları olan kızları, erkek işçilerin üzerine saldırtıyorlar. Böylece aynı fabrikanın işçilerini, sırf farklı düşüncükleri için birbirlerine kurdırmaya çalışıyorlar. Kızları tenhalar, yollarda tehdit ederek, işten ayırmaya zorluyorlar. Para almadığı günlerde veznenin önünü tutup, kırk haramı gibi, "100 kağıt" diyor, işçilerden zorla para alıyorlar.

BİTTİ

Önsöz

ÜŞÜTÜKLER, beni 1946'dan beri uğraştırmış bir konu. Yıllar geçtikçe, olaylar geliştikçe gelişmiş, at atamazsın, sat satamazsın duruma gelmiş bir konu. Daha doğrusu, kendi çapında dallanıp budaklanmış konular birikimi. Baştan sona organ sal bütünlük taşıyan bir roman değil, roman değil. Öykü değil, öykü değil. Masal değil, masal değil. Efsane değil, efsane değil. Belki bunların her birinden birer parça.

ÜŞÜTÜKLER'i 1964 yılından bu yana, kimi zaman ayağından, kimi zaman elinden, kimi zaman burnundan tuttuğumu, birazının bölük pörçük yayınlandığını, ama şimdi tümünün burada bir araya geldiğini, ama gene de baş, eller ayaklar ve gövde biçiminde, üç bölümde ele aldığımı belirtmek isterim.

Birinci bölümde "TA KENDİSİ-DEDESİ HAMİNNESİ-BABASI ANNESİ VE TÜM SÜLALESİ" yer alıyor. Bir roman-masal-öykü-efsane kahramanının soyunu sopunu sergilemek, hem okura hem yazarı yarar sağlayıcı bir tutumdur sanıyorum.

İkinci bölüm, "SERÜVENLER SEÇMECESİ" başlığı altında ÜŞÜTÜKLER'in şu serüvenlerini içeriyor: "SAHİBİN Sesi- KABAK TADI VERDİ ÇETESİ- UYDUR KAYDIR HİKAYESİ- DOLMA TENCERESİ- İTİL KABLESİ" ya da YITIK EŞEKLER ÜLKESİ."

ÜŞÜTÜKLER sevimli kahramanlar mı? Hayır, her zaman değil. Tiksindirici kahramanlar mı? Hayır, her zaman değil. Onları, bana geldikleri gibi kabul ettiğinden, doğrusu onların nasıl birer kahraman olduklarını ben de bilmiyorum.

Mehmet SEYDA
(Göztepe: 1.11.1979)

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER

Üşütüklerin
TA KENDİSİ,
DEDESİ, HAMİNNESİ,
BABASI,ANNESİ
ve
TÜM SÜLALESİ

Ta kendisi

"Kadifeden kesesi
"Kahveden gelir sesi
"Oturmaz kumar oynar
"Ah çığırının, ah çığırının
"Kahveden gelmez, nereden gelir anırtı sesi
"Heyvah ki uyanacak Devletimin hanesi.
"Kaynat kazanı, herkes görsün at kestanesi
"Düştü beyn-i pedere çün, ol inci danesi"

TOZLU raflarda duran eski kitapların en eskisi der ki:
Tüm öbür tanrıların güçleri bir araya gelse, bu güç toplamı gene de Olympus'un, yeryüzünün, ölmezlerin ve insanların başbuğu olan Jupiter'in gücüne erişemez.

Neden?
Şundan ki, Jupiter karalarla denizleri sanki kanatları kırık bir kartalmışlar gibi, birer altın zincirle Olympus'un tepesine bağlamıştır. Askiya almıştır. İnsanoğlunu baskıya almıştır ve işte o zamandan bu zamana, ağlarsa insanın anası ağlarmış, gerisi yalan ağlarmıştır.

Gene, eski kitapların en eskisi der ki:
Gök giriştisi koyakları sarstı mı, insanlar titreşir, Jupiter'in adını mırıldanırlar. Yağ-

PTT emekçilerinin sessiz ve dertli dünyası

2

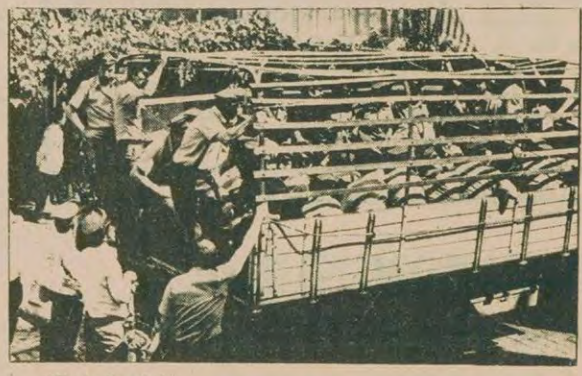
Mektup... Telgraf... Para mektubu... PTT... PTT adının arkasında binlerce emekçinin sessiz ve dertli dünyası yatmaktadır. Bizleri sevindiren, üzen mektupları, telgrafları tek tek ellerinden geçiren, sırtında taşıyan bu insanlar ne şartlarda çalışıyor.

Bir mektubun izini sürerek bugün dağıtım işine geliyoruz. Dağıtıcılar... İstanbul Tophane PTT Merkezindeyiz. Sabah saat 8'de ayın işlemi başlar. Burası aydınlatma ve havalandırması olmayan köhne bir bina. Elektrikler kesilince iş mum ve lambalarla devam eder. Toz ve havasızlıktan akciğer hastalıklarına çok sık rastlanıyormuş. Bir de romantizma...

SOKAKLARDA ÖMÜR TÜKETEN DAĞITICILAR...

(Fotoğraf 1)
Saat 10.30. Burası İstanbul'da Tophane PTT merkezi. Kapının önünde "Türkiye Postaları"nın son model Mercedes otobüsü... Mektuplar şehirler arasında bu otobüslerle taşıyor... Mektuplar böylesine lüks bir seyahat yaparken hemen arkadaki binaya "atlar bile yaşamaz" diye rapor veriliyor... Verilmiş ama içinde yüzlerce insan çalışıyor.

(Fotoğraf 2)
Paketler ayrılıp, taşıyıcılar tarafından kamyonlara yüklendikten sonra dağıtıcılara devreye girer. Onlar... bu andan itibaren yerlerine ulaşmak zorunda oldukları mektuplardan, paketlerden bir an bile ayrılmaz... O kadar ki, karda kışta paketlerin yüklendiği kamyonların üzerinde ve paketlerin arasında yerlerini alırlar...

(Fotoğraf 3)
Bazıları bu tip kapalı kamyonetlerin arkasında paketlerle birlikte balık istifi kışkış dağıtım bölgelerinin yolunu tutarlar... Belki inmanması zor ama bu kamyonetin içine üç ayı dağıtım bölgesine giden 60 dağıtıcı sığdırılmıştır. İdare dağıtıcıların "memurlara yaraşır bir şekilde giyinmelerini" ister. Ama zamanında giyeceklerini vermez. Karda, yağmurdan çamurlu torbaların arasında taşır. Sonra "kıyafeti düğün değil" diye emekçiler hakkında raporlar tutulur. Bu emri veren yöneticiler acaba bir gün olsun böyle bir kamyonetle seyahat etmişler midir?

(Fotoğraf 4)
Arabaların indikten sonra dağıtıcı ev ev kapı dölmeye başlar. Sırtındaki yük bazen, 50, bazen 60 kiloyu bulur. Dağıtıcı bir-iki saat içinde işini tamamlamak zorundadır. Saat 14.00'e kadar merkeze geri dönemese yemek de yiyemez, yemek fişi de boğa gider. Bir dağıtıcı "Hoş yetişecek de ancak öğümler bir yemek bulabiliyoruz. Hele son devrasyondan sonra yemeklerin kalitesi iyice düştü" diyor...

Emanullah Han 1918 yılında Türkiye'yi ziyaret ederken büyük sevgi gösterileriyle karşılanmıştı. (Türk Tarih Kurumu Arşivlerinden)

AFGANLILARIN İNGİLİZLER KARŞISINDAKİ DİRENiŞİ, KURTULUŞ SAVAŞININ EŞİĞİNDEKİ TÜRKİYE'YE CESARET VERDİ

Kurtuluş Savaşımızda Türk-Afgan ilişkileri

ZEKİ SARIHAN

2

M. Kemal Erzurum Kongresinde dünya durumunu tahlil ederken şunları söylüyordu: "Afganistan ordusu da İngilizlerin milliyeti imha siyasetine karşı savaşıyor. İngilizlerin bel bağladığı sınır kabilelerinin de Afganistan'a katıldığını ve bu yüzden İngiliz askerlerinin içeriye çekilmek zorunda olduğunu gazeteleri itiraf etmiştir"

Türkistanlı Kadir Ali'nin Afganistan'a ilgili bir- birinden ilginç izlenimleri basında yayınlanmaktadır.

1915 yılında Hindistan İngilizlerin sömürgeci al- tındadır. Burada İngilizlerin askere aldığı bazı Af- ganlılar, karakam Afganistan'a gelirler. Halife tara- fından resmen cihat ilan edildiği bildirilir ve belge- ler gösterilir. Bütün Afganistan bu haberle cı- çalkılır. Ordular kurları, yeni silahlar dağıtı- lacaktır. "Herkes düğüne davet edilmiş gibidir" kutlar, yüzlerinden sevinçler akar.

Emir, savaş ilanı duylamayınca onun İn- giliz yanlısı olduğu söylenmeye başlanır. Kabil'de fevkalade bir galeyân vardır. Hindistan'da bazı gaz- zetelerin kapatılması da halk tarafından bu gaz- zetelerin cihat ilanı yayınlamasına bağlanır. Emir, hutbeler okutarak, halkı sukunete davet etmek- te ve zor zabdetmektedir. Halk artık, Emir'in emri- ni beklemekten cihati kendisi ilan eder. Basra şehrin- den İngilizler tarafından alındığı haberi duyulunca Mu- han, Teri, Afridi kabileleri, Peşaver aşiretleri Hay- ber, Gedici ağzında İngiliz askerlerine saldırır. İn- gilizler, buradaki 20 bin kişilik askerlerini 40 bin kişilik bir orduyla takviye ederler. Afridiler gece başkurları yaparak İngilizlere büyük kayıplar ver- dirirler. Bir gün İngilizler, Afridilerin peşine düşer. Kabile kuvvetleri geri çekilir. İngilizleri kendi iş- terine doğru çekerler. Tam bu sırada ikinci bir te- pede gizlenmiş olan Afridilerin öteki kuvvetleri İngilizlerin çekilme yolunu kapar. Tirallar da sağ taraftan hücumu geçer. Asker ve subay olarak İn- gilizler 2 binden fazla kayıp verirler. Savaş böyle uzayıp gider. Enver Paşanın Afganistan sınırın- gediği rivayeti halk arasında çarçabuk yayılır. Si- lahın alın Afridiler ordusuna kabul. Hindistan'dan da binlerce insan, İngiliz okullarından Hintli gençler de içinde olmak üzere Afganistan'a ge- lir. Bugün Rus zulmünden kaçanların Pakistan'a üslenmesi gibi, İngiliz zulmünden kaçanlar Afganistan'da üslenir.

"YECÜC MECÜC" Kadir Ali'nin anlatıtları arasında bu kabile- ler hakkında ilginç bilgiler de vardır. Bunlar es- kindi birbiriyle geçinemeyen ve çarpışmışlar. Fakat şimdi birleşerek adeta bir federasyon olmuşlar. Bunlar, Afganistan'da Hindistan sınır- ında bulunmaktadırlar. Bağsız birer hayat ya- şamakta, iki meklemetle arasında adeta bir se- maye- dena getirmektedirler. Bunlara "yecüc mecüc" de- nilebilir. Bunların haberi olmaksızın bir yand- an diğerine geçmek imkansızdır. Bu kabilelerle İngilizler arasında siyasi bir düşmanlık da baş- göstermiştir. Bunun sebebi de İngilizlerin Hindis- tan'da yaptığı zulümlerdir. Hele İngilizlerin Irak'a saldırımları bütün kabilelerin bir araya gelmesine sebep olmuştur. Aralarında sıkı ve samimi bir silah arkadaşlığı kurmuşlardır.

Afridiler, birinde Kadir Ali'yi düğüne davet et- mişlerdir. Düğünde, bir boğa ortaya çıkarılır. İçinde, cihat haberini getirecek olana verilmeğe üze- re hazırlanmış hediyeler vardır. Bir kat elbise, gü- mis saplı bir kılıç, "Orada, o anda gördüğüm ruh hali bana çok tesir etmişti" der Türkistanlı genç, "O mecliste bulunan erkek, kadın, son ferdine ka- dar, hepsi hemen kalkıp doğru savaşa gitmeye istek- li idiler. Bu halleri gördükçe, Hicaz seferinden vaz geçip bunlara katılacağım geliyordu."

SINIRDA 20 METRE GİRDİ DİYE Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasına bir buçuk ay kalmıştır. Savaş her yanda bütün hı- zıyla devam etmektedir. Savaş İngilizlerin lehine gelişmektedir. Gazeteler, İngiliz askerlerinin Belu- cistan ve Afganistan yoluyla gelecek Meşhet'i iş- gal ettiğini yazmaktadır. Acaba bu haber doğru mudur? Sebülreşat, buna ihtimal vermez. Bu bir İn- giliz uydurmasıdır. "Afganistan hükümeti, hiç bir yabancı askerini memleketinden geçmesine izin vermiyor" diye yazar. Geçmişten bir olayı tanı- gösterir. 1905 yılında İngilizlerin Belucistan Valis- nin kardeşi, bir hata eseri olarak Afganistan sınır- ına 20 metre kadar girer girmez, emrindeki as- kerlerden üçü öldürülmüş, kendisi de hapsedilerek Kabil'e götürülmüştür. Bir yıl kadar tutulduktan sonra birçok özer, resmi teminatın sonra ser- best bırakılmıştır. "Normal durumda bu kadar şiddet gösteren hükümet, Genel Savaş sırasında göstermekte olduğu metanete aykırı olarak İn- giliz askerinin geçişine elbet izin vermez. Gerçek durum bundan ibarettir" demektedir Sebülreşat. (6) Sebülreşat'ın başyazarı, daha sonra Türkiye halkının İstiklal Marşını yazacak olan Mehmet Akif'tir.

AFGANİSTAN'IN MUSTAFA KEMAL'İ

Habibullah Han, Afganistan'ın bağımsızlığını tanımları için İngilizlerin Hindistan Genel Valisine yazdığı mektubun cevabını beklerken 20 Şubat 1919'da ötürüldü. Başkent Kabil'i oğlu Emanullah Han'a emanet ederek Celalabab'a git- ti. Ava çıktığı bir gece, çadırında uyurken ku-

lağına kurşun sıkdı. Celalabat'ta bulunan ileri ge- lenler bir emrivaki ile Nasrullah Han'ı emir ilan et- tiler.

Nasrullah Han, Emanullah Han'a bir ferman göndererek emirliğinin tanınmasını istedi. Emanul- lah Han, devlet ileri gelenlerini, kumandanları top- layarak bu yazıyı okudu. Onlar, yurtseverliği ile milletin güven ve sevgisini kazanmış olan Emanul- lah Han'ı emir ilan ettiler. Coşkun gösteriler yapıldı. Haber halk arasında da sevinçle karşılandı. Emanullah, 1892 doğumluydu. Mustafa Kemal' den 11 yaş küçüktü. Mustafa Kemal gibi o da harb okulunu bitirmişti. Seracal Ahbar gazetesinin Mü- dürü ve Türk dostu Mahmut Terzi'nin kızı ile evlen- di.

Celalabat'taki genç subaylar da Nasrullah'a is- yan edip onu emirlikten indirdiler. Emanullah'ı tanıdılar. Emir ilan edildiğinden ertesi günü Ema- nullah Han, Kabil dışındaki bir camide bütün reis- leri, ordu ve halkı toplayarak coşkun bir nutuk söyledi. Afganistan'ın tam bağımsız bir devlet ol- duğunu ilan etti. Dışişleri Bakanlığında Mahmut Terzi'yi getirdi. Emanullah artık İngilizler'den ba-ğımsızlık istemiyor, onlara "Hür ve bağımsız Af- ganistan"la anlaşma yapabileceklerini bildiriyordu. İngilizlerin Hindistan'daki sömürge valisi 15 Nisan 1919'da buna belirsiz bir cevap verdi. Bu durum, Üçüncü Afgan-İngiliz savaşının patlamasına sebep oldu. Afganistan'da üç ordu kuruldu. Birçok sa- vaşlardan sonra Ravalpindi'de Ateşkes imza edil- di. (7)

AFGANLILARIN DİRENİŞİ TÜRKLERE

CESARET VERİYOR

Bu günlerde Mustafa Kemal, İstanbul'dan kal- karak 3. Ordu Birlikleri Müfettişi sıfatıyla Anado- lu'ya geçmişti. İstanbul hükümetine isyan bayrağı- nı açmış ve direnmek isteyen milletin başına geç- mişti.

Mustafa Kemal'in bir kulağı yurt içindeki ge- lişmelerdeyken, diğer kulağı dünyadaki direniş ha- reketlerini izliyordu. O bunları dikkatle değ- erlendiriyor, tahlil yapıyor ve böylece düşmanın yenileceğini anlıyordu.

23 Temmuz 1919'da açılan Erzurum Kongre- sine açış konuşmasını yaparken iç durumu anlat- tıktan sonra sözü dünyadaki gelişmelere getirdi. O, "İşgücünün artırılmasına yaramak üzere de bütün zulüm görmüş ulusların, ulusal amaçlarına ulaş- mak için o günlerdeki çabımları üzerine bazı bilgileri özetledim" diyor. (8)

"Afganistan'la ilgili haberi söyledim: "Afganistan ordusu da, İngilizlerin milliyeti im- ha siyasetine karşı savaşıyor. İngilizlerin bel bağla- dıkları sınır kabilelerinin de Afganistan'a katıldı- ğını ve bu yüzden İngiliz askerlerinin içeriye çe- kmek zorunda olduğunu, gazeteleri itiraf etmiş- tir." (9)

AFGANİSTAN MESELESİ GÖSTERİLDİĞİ KADAR BASİT DEĞİLDİR Türkiye halkı, Afganistan'daki direnişin basit bir olay değil, İngilizlerin dünya egemenliğini sar- sacak değerde olduğunu düşünmektedir. Sivas Kongresinden sonra Mustafa Kemal'ın önderliği ile Sivas'ta çıkarılan Hakimiyeti Milliye böyle yazmaktadır. Gazete 4. sayısında Afganistan'ın İngilizlerle savaşmalarıyla ilgili bazı haberler ya- yınlanmıştır. Afgan ordusunun Guristan bölge- sini İngilizlerden tamamen temizlediğini, Belu- cistan sınırındaki Şems şehrinin de İngilizlerden al- nıldığını, Belucistan halkının İngiliz uyraklığından çıkarak Afganlılara katıldığını, Hint alaylarının ar- darda Afganlılar tarafına geçtiğini anlatan haberde bir de olumsuz cümle vardır. Pek önemli bir üs nok- tası olan Tenek şehrinin İngilizlerce işgal edilmedi. İradei Milliye'nin gönlü buna razı olamamaktadır. Haberin altına eklediği bir yorumda İngilizlere kar- şı Afgan hükümetinin açtığı savaş konusunda alınan haberlerin İngiliz kaynaklı olduğundan an- lınmakta, İstanbul'daki sansür ve haber ajansları- nın tutumları yüzünden sağlıklı haber alınmasının zor olduğunu belirtmektedir. Yukardaki haber Er- zurum'da yayınlanan Albayrak gazetesinden alın- mıştır. Albayrak ise Azerbaycan gazetelerinden basmıştır. Azerbaycan'ın başında İngiliz yanlısı hü- kümet bulunmaktadır.

İradei Milliye'nin yorumu şu cümlelerle bitmek- tedir: "Yukarıya aldığımız haberdan de anlaşılacağı gibi, Afganistan meselesi, İngiltere tarafından gös- terildiği kadar basit değildir." (10)

DİPNOTLAR 5. Sebülreşat (SR), sayı: 366-373, 22 Ağustos- 10 Ekim 1918. 6. SR, sayı: 370, 19 Eylül 1918. 7. İslam Ansiklopedisi, Afganistan. 8. Söylev 1, s. 46. 9. Nutuk, Vesika: 38. 10. İradei Milliye, (İl. Mll.) sayı: 4, 28 Eylül 1919.

(Devam edecek)

stern magazin

Ünlü Alman dergisi "Stern",

30 bin Türkün yaşadığı bölgeyi inceledi

Almanya'da Türk Gettosu

Fabrikada bant döndürürken "misafir işçi" ama, paydostan sonra "rahatsız eden yabancı" gözüyle bakılan Türkler, ikinci Dünya Savaşından kalma mahallelere yerleştirildiler

Berlin'deki 100 bini aşkın Türk, Almanya'da sos- yal bir olay inceleme konusu haline geldi. Ünlü Al- man dergisi "Stern" Almanların İkinci Dünya Savaşın- dan beri oturmadığı içiçe girmiş beton, yıkık dökük evlere ucuz diye yerleşen Türkleri konu edinen yazı dizisini Türk Gettosu adıyla yayınladı.

Güneşin girmeyeceği, bir- birine yakın beton evle- rin balkonlarına serilmiş basma entariler, tülbent- ler, pijamalar, çöp bidon- larının yanında oynayan kara gözlü Türk çocuk- ları, lahmacuncusu, sey- yar satıcıları, sünnetçisi, camileri, kuran kursları, pavyonları ile Türk ma- halleleri ne Almanya'ya ne de Türkiye'yi yansıtır. Stern muhabiri işinden evine giden bir Türk'ün peşine takılıyor:

"Berlin metrosuna bi- nen Ahmet Kaldekaya son istasyonda inecek. Burası Schlesisches Tor. Berlin duvarının bittiği yer. Metrodan birkaç a- dım yürüldükten sonra e- vine varıyor Ahmet. Bir Türk kadını bayan Ülger 4. katta odun varıyor. Bir düzine çocuk avluda çöp bidonlarının yanba- şında oynamakta. Ertem babasını gördüğünde he- men koşuyor. En büyüğü Sema, akşam yemeğini hazırlıyor. Ahmet'in kar- ısı Hatice temizlikçi o- larak çalıştığı bürodan daha geç gelecek eve."

BİR ARADA OTURUYORLAR

"Burasi Türk Gettosu. Berlin'in eski evlerinin bulunduğu ve Türklerin yoğun olarak oturduğu semtlerdir. Alman e- konomisinin açıl olarak yabancı işçilere ihtiyacı olduğu bir dönemde yüz- binler halinde gelen Tür- kişlerin sadece Berlin'deki sayısı 100 bini aştı. Bunlardan 30 bini Kreuz- burg bölgesinde oturu- yor. Örneğin bir apart- manda oturan 45 aileden 43'ü Türk ailesi. Evde ya- şayan 110 çocuktan hiç biri Alman değil. Apart- manın tek bir katında Al- man öğrenciler var, bir de yönetici Alman. Yıkı- lacak evlerde oturanların hepsi Türk. Çünkü bura- ların kirası çok ucuz.

"Onları tuvaletin ki- rık olması, kapının bozuk olması pencerelerin zor kapanması fazla ilgilin- dirmiyor. Daha doğrusu haklarını savunmayı bil- miyorlar. Dilsizler... Ay- rıca ev bulamaması Tür- kleri sokakta kalma endi- şesi ile karşı karşıya bı- rırıyor.

BİR BAŞKA NESİL

"Türk çocukların çoğu, iki lisanslı insan du- rumunda. Ne Türkiye'ye ne de Almanca'ya iyi konu- şuyor. Bazıları Almanca- yı divor.

Aydın Tekstil Genel Kurulu yapıldı

■ CHP'li yöneticiler sal nu terketti

AYDIN (ÖZEL)

Aydın Tekstil ve Ne- batı Yağlar Sanayi İşlet- meleri Anonim Şirketin- in, yıllık olağan mali kongresi 30 Mart pazar günü, fabrika kantininde yapıldı. Gündeme eklen- en seçim maddesiyle yapılan oylama sonucu, CHP'li yöneticiler değış- tirildi.

Kongrenin başlanğı- cında, usulsüzlük iddia- sında bulunan CHP'li yöneticiler, kongrenin açılışını uzun süre yaptırmadılar. Daha son- ra, hükümet komiserinin yaptığı açılıştan sonra da, CHP'li yöneticiler kongre salonunu ter- kedince, Yönetim Kurulu ve denetçiler olmaksızın AP'liler kongre yaptılar. Aydın Tekstil Fabrikası- nın hisseletinin yüzde 55' inin Tarih Pamuk Birliğı- nin Arma'ya ait olması ve Tarih yönetiminin hü- kümetçe belirlenmesi so- nuçta, kongrede Tarih'in aday gösterdiği AP listesi tek olarak seçime girip kazandı.

yi çok güzel konuşurken Türkçeyi, kendi ana dili- ni konuşmıyor.

"Semtteki okullarda öğrencilerin yüzde 63'ü Türk. Bu bölgede doğan her iki çocuktan birisi Türk. Ayrıca Türkler memleketlerinden çocuk- larını getirmeye devam ediyorlar. Türk anne ba- baların bir kısmı çocuk- larını okula bile gönder- miyor. Resmi kayıtlara göre, 600 Türk çocuğu okul çağında olmasına rağmen okula gitmiyor ve okuma yazma bilmi- yor."

NE KALMAK İSTİYORLAR, NE DE DÖNMEK

Dev fabrikalar ve 'get- to' arasında makina gibi mekik dokuyan Türkler yabancı bir ülkede yeni bir yaşam kurma peşin- de. Alman gazeteci "Türk ler olmadan Berlin'deki birçok fabrikada çarklar durur, bantlar artık yürü- mez. Örneğin Siemens, AEG, Ostram'da durum böyle. Fakat paydostan sonra Türklerle artık 'mi- safir işçi' değil, 'rahat- sız eden yabancılar' gö- züyle bakılır" diye yazı- yor. Yine Stern'in saptı- masına göre "Türklerden çok azı enflasyonun yüz- de yüzü aştığı, her gün si- yasi cinayetlerden onlar- ca kişinin öldüğü ülkeleri- ne geri dönmek istiyor.

Türkiye'nin şu günkü du- rumuyla kendilerine bir gelecek hazırlayabileceği- ne inanmıyorlar. Geri dö- nenlerin yüzde 80'i ise tekrar Almanya'ya gel- mek istiyor."

Almanca bilip Türkçe konuşamayan ya da ne Türkçeyi, ne de Alman- cayı öğrenemeyen bir başka nesil, Almanya'da birbiri peşi sıra açılan Kur'an kursları, camileri siyasi amaçları için kulla- nan Türkiye'den gitme si- yasileri, Alman birañe- lerinde çekilen halaylar, pavyonlarda göbek dansı, sıkıştırılan paralar, silah- larını gettodaiki evinin duvarına asmış. Türkler, muazzam bir işgücü kay- nağı ama rahatsız eden yabancı durum..."

"Türk Getto"sundan Ali Çankaya Stern dergi- sine "İnsan burada çalış- şabilir ama yaşayamaz" diyor.

Her biri 155 MW güte 4 ünitesi ile çalışan Keban hidroelektrik santralleri bu ayla- rında baraj su seviyesinin düşmesi sonucu enterkonnekte devreden çıkma tehlikesi- ye karşı karşıya kalmıştı.

Su santralleri beklenenden önce devreye girecek

HABER MERKEZİ Geçtiğimiz günlerde meydana ge- len yoğun yağışlar sonucu hidroelektrik santral barajlarında su seviyelerinin süratle yükseldiği bil- di.

Yağışların mevsim normalleri se- viyesinde gerçekleşmesi halinde en erken mayıs ayı içinde devreye gi- rmesi beklenen bazı hidrolik san- trallerin önümüzdeki günlerde peşpeş devreye girmeleri bekleniyor.

Aynı baraj gölünden beslenen 76 Mega Wattlık Hıranlı ve 96 MW'lık Kesikköprü barajları su seviyesi çok düşük olduğu için birkaç aydır devre dışı kalmışlardı. 160 MW'lık

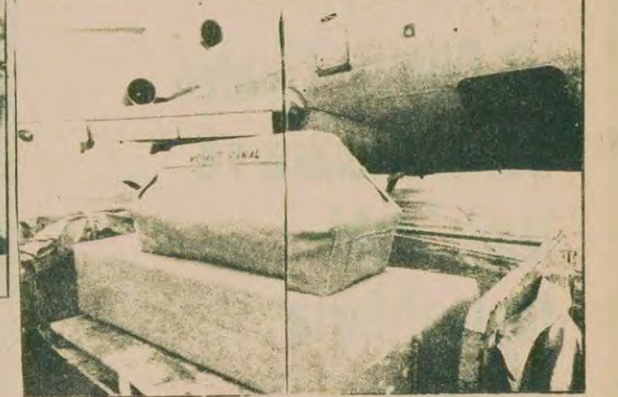

Almanya'da Kuran kursu

Mahallede okul bulunmazken kuran kurslarının çokluğu dikkati çekiyor. 100 çocukla sadece 30'unun okula gönderildiği ama Kuran kurslarının sıralarının dolu olduğu görülüyor.

Almanlar'ın terkettikleri evler

"Türk Gettosunda kapı önlerinde seksek oynayan kara gözlü, Türk kızları ne Alman ne de bir Türk gibi yetişiyor. İkinci Dünya Savaşından kalma mahallede büyüyen çocuklar ne Türki- ye'yi tam olarak hatırlayabiliyor, ne de tam ola- rak Almanya'ya tanyabılıyor.

En acısı

Geçim için yola çıkmış insanları götüren uçak- lar kimi zaman da Alman beziyle paketlenmiş tabutları getiriyorlar. Uğurlanırken döken gözyaşına benzemiyor bu seferki...

Üzüm ve Pamuktan sonra

Ticaret Bakanlığı, Tarih Zeytinyağı Birliği Yönetim Kurulunu da görevinden aldı

CİGLİ (ÖZEL)

Ticaret Bakanlığı müfettiş raporlarına daya- narak Tarih'e bağlı Zeytinyağı Birliği Yönetim ve Kontrol Kurulu üyelerini görevden aldı. Böy- lece son iki ay içinde Tarih'e bağlı üç birliğin yönetim kurulu başkanlık tarafından değıştiril- miş oldu. Tarih Genel Müdürü Hakkı Gürün ba- kanlıktan gelen bir yazı ile Zeytinyağı Birliğı Yönetim ve Kontrol Kurulu üyeleri Cevdet Ercan, Osman Nuri Özer, Hayri Er, Hasan Bas- ri Sarı, Sadık Erşen ve Akın Özdemir'in görev- lerine son verildiğini ve yerlerine Sabri Çoban- oğlu, Sabri Avcıoğlu, Çetin Trampacı, Mehmet Baykal, Vasi Lazoğlu ve Hüseyin Ergün'un atandığını bildirdi. Gürün görevden alma gerek- çesi üzerine bir açıklama yapmadı.

Bu zeytinyağı üretiminde rekor bekleniyor

İZMİR (ÖZEL)

Tarih Genel Müdürü Hakkı Gürün kasım ayında başlayacak yeni ürün döneminde zeytinya- ğı rekoltesinin rekor seviyede olacağını söyledi. Gürün iki yıl- da bir yüksek ürün veren zeyti- nin bu yıl var yılı olduğunu be- lirterek, "Doğa şartlarında bu güne kadar gözlenen olumlu durumda bir değışiklik olmazsa en az 150 bin ton zeytinyağı üreteceğiz" dedi. Türkiye yüke- timinin 80 bin ton olduğuna dikkat çeken Hakkı Gürün önü- müzdeki sene 40 bin ton zey- tinyağı ihraç edilebileceğini be- lirtti. Halen üretim yetersizli- ği nedeniyle zeytinyağı ihra- cı yasaklanmış durumda.

Öte yandan Tarih'e ait Zey- tinyağı Fabrikasının kapasitesi 10 bin tondan 60 bin tona çı- kartılıyor.

Balıkesir'de traktörler bir bidon mazot için uzun kuyruklar oluşturuyor

Balıkesirli köylüler baharla birlikte tarlalarını sür- mek üzere kullanacakları mazot için uzun kuyruklar oluşturuyor. Mevsim boyu mazot ihtiyacını "Yarın ne olacağı belli olmaz, iki bidon alırsam yaz huyu yeter" diyerek karşılamaya çalışan üreticiler günlerce bayiller bekleyiyor. Hükümet ise üreticilerin mazot ihtiyacının karşılandığını söylemeye devam ediyor.

ÇİCEK OSMAN SAHİN

Nefes sığacağı öyküler "ELLER"

Muzaffer Hachasanoğlu, öyküler demeti "Eller" de köylüsünden kasabalısına, ağasından bürokratına bir geniş Türkiye insan yelpazesi açıyor okurların önüne. Konularını geniş toplum kesimlerinden alıyor. Ve her sınıftan insanı çok iyi tanıyan yazar, yılların birikimiyle karşı karşıya bırakıyor okuru. Öykülerinin dışında kalmıyor, tek tek giriyor içlerine, insanımızla kaynaşıyor etle-kemik örneği... Olayların ucunu tek yönlü sıvırtmıyor. Kallın çerçeveler geçirecek öykü sınırlarını kesmiyor. Konularını nakış nakış oyaarak açıp yayıyor. Yoğun bir iç-içlikte bazan kısacık anı deliklerinden otuz beş, kırk yıl gerilere, insan ömrünün derinliklerine sarkarak öykülerini bir geniş tabana oturtuyor.

Toplumumuzun rahminde yatan bu-

yük haksızlıkların, yanlışlıkların elinde heder olmuş insanımızdaki parlamaları, yozlaşmaları, yıkılmaları, sevgi-sevgisizliği alabildiğine veriyor. Ancak yazarın anlatımındaki diyalogların azlığı yer yer katlaşmaya, yoğunlaşmaya, giderek bir aynıtı bolluğuna götürüyor öyküleri. Bu da okuru yoruyor. Bu nedenle öykü okurluğunda uzmanlaşmış, sanat beğenisi incelmış kişilerin dışında "Eller" in öykücülüğüne yeni okurlar kazandırıp kazandırmayacağı tartışma götürür.

On bir öykü yer alıyor "Eller" de. Kitabı adını veren "Eller", "İhtiyarın Ağaçları", "Ayakkabı Giyen İnek", "Faytona Ağıt", "Eskimis Bir Marangoz" ve "Kalem" öyküleri ağırlığı olan öyküler. Çalışan, üreten, yaratan, dünyayı değiştiren bir emekçinin nasırlı eliyle, hep korunmuş, hileci, asalak, sömürgeci eller sahiplerinin sınıfsal yapılarını ele verir. İlk öyküde bunu bir emekçinin kendi dilinden okuyoruz.

Seferberlik yıllarının köylü azmanı Deli Musto'nun yaşamı anlatılıyor ikinci öykü "İhtiyarın Ağaçları"nda. Zor günler görmüş, yaşamın ağır hadiselerden geçmiş Deli Musto'da sevgiden, acıdan eser yok. "Hayat bir kavgadır. Güçlü olan kalır. Gözünün yaşına bakmamalı kimsenin. Acırsa insan zayıf düşer..." diyor Deli Musto. Güçlü yetene, kurt kanunu. Hacı Halil Ağa'dan, Muhtar'dan tarlalar alır zorla. Amacı ağaçla, zorbalığa karşı çıkarken ağaçla giden yola kendisini de katmaktır. Sonunda muradı olur. Yıllar geçer. "Hep güçlüğün yanında, zayıf acımayan, arka kımayan" Deli Musto, "Musto Ağa" olur çıkar. Ama artık yaşlanmıştır. "Hükümünü yürüttüğü, güçlü olduğu" dönemler gerilerde kalır. Hastadır, her nefeste azrail onunla. Buna rağmen çevresini saran oğullarına, gelinlerine şöyle bir sevgiye yerşirip de bakamaz. Okumuş yazmış küçük oğlu Yusuf'un burada babası için

düşünceleri, öykünün de temel mesajı olur: "Hırslanmışlar insanlar, ezmediler birbirlerini, herkes emeğinin payını alsaydı, korkmasalardı birbirlerinden, sevselerdi..."

Tüllerle süslü pencerelerin gerisinde, masalların arkasına sığınmış, soğuk duygusuz, insanlara tepeden bakan, dairede yetkilerine, evinde esine teslim olmuş bir yüksek bürokrat emekli Selami Sarıgül'ün eleştirisi ustalıkla veriliyor "Ayakkabı Giyen İnek"de. Çok ince bir alayla karşılaşıyoruz. Yaşamında bir kez olsun karşı çıkamamış, baş eğmiş, saygılı değil-dalkavuk-ışık akıllı bir yüksek devlet memuru ancak emekliliğinden sonra farkında "koltuğa kurulumuş ineklerin..."

"Ben, Molotof, Çörçil, Yosma" öyküsünde başarılı bir tınlama ve ustalık görüyoruz.

Yerli yabancı arabaların sokakları doldurduğu, yolların soluk alamaz olduğu bir hazımsız ortamda köyden kente göçmüş, önce arabacı, sonra faytonculuk yaparak geçimini sağlamaya çalışan Deli Hasso'nun bu sağlık-sız çarpık gelişim karşısındaki şaşkınlığı, çaresizliği, makineye, gelişene karşı çıkışı, sonunda da çocuğu gibi sevdiği faytonunu yakmaya kalkışı... Tam bir zamane Don Kişot'unun öyküsüdür "Faytona Ağıt".

Bazen önemsiz gibi görünen davranışlarımızın altında büyük ve acı gerçekler yatar. Vaktiyle okumak isteyip de yoksulluk yüzünden okuyamamış, bu isteği içinde kalmış yaşlı terzi ustasının okul çocuğunun düştürdüğü Kalem'i yerden alarak peşinden koşup vermesinin öyküsüdür "Kalem". Ayrıca "Ters Zili Çalıyordu" ve "Gelinimiz" ve "Traktör" öyküleri anlatımları, toplumsal içerikli bilgilerle kitabi bütünleyen önemli öyküler.

Muzaffer Hachasanoğlu'nun "Eller" inin edebiyatımıza basışı sağlam...

19. Dünya Tiyatro Günü, Ankara ve İzmir'deki toplantılarla kutlandı

Dünya Tiyatroları Günü Ankara ve İzmir'de yapılan toplantı ve gösterilerle kutlandı. Bilindiği gibi Dünya Tiyatroları Günü 1948 yılında kurulan "Uluslararası Tiyatro Enstitüsü"nin girişimiyle, 1962 yılından beri her yıl 27 Mart günü kuruluşu üç üyelerde kutlanıyor.

ANKARA'DAKİ TOPLANTI

Ankara'daki toplantı

Halk Tiyatrosu Kültür Merkezinde yapıldı. Menekşe Sinemasındaki kutlama önce Erkan Yücel'in tek kişilik oyunu "Düş ve Gerçek" in çoğunluğu belediye temsilci işçilerinden oluşan kalabalık bir seyirci kitle sine sinulan parçası gösterisiyle başladı.

Oyundan sonra Dünya Tiyatro Günü nedeniyle bir açık oturum yapıldı. Erkan Yücel'in yönettiği oturumda

Ankara'daki oturumda A. Sav, S. Şener ve M. And konuşuyorlar.

Prof. Dr. Sevdâ Şener, Doç. Dr. Metin And ve Ömer Atilla Sav katıldılar. Sevdâ Şener, konuşmasında daha yaygın ve yetkin bir tiyatroya ulaşmak için yanıtlanmasa gereken sorulara değindi. Tiyatronun henüz çok küçük bir ağırlığa eriştiğini belirtti. Şener, TV'nin tiyatroya yaygınlaşmasına

önemli katkıları olduğunu, fakat tam tersine TV'nin sunduğu örneklerin tad veremeden uzak, biçimsel açıdan yetersiz yapıtlar olduğunu söyledi. Tiyatronun yaygınlaşması için seçiciyi tanımak, onun eğilimlerine uygun yapıtlar sergilemek gerektiğini belirtti.

Metin And ise Bediâ Muvahhit'in bildirisinde değindiği görüşlere katıldığını belirterek başlatı konuşmasına. Burjuva tiyatrosu-devrimci tiyatro gibi ayrımların geçerli olmadığını, seyircinin sınıfsal bir tutum almak ya da eğitmek ve bilinçlendirmek için tiyatroya gitmediğini söyleyen And, insanın bazı doğal dürtülerinin sonucu olarak eğlenme gereksinimi duyduğunu, bunu gidermek için tiyatroya gittiğini vurguladı. Toplumun her kesiminin tiyatroya aynı şey beklediğini, bunun çeşitli sosyolojik araştırmalarla kanıtlandığını, bu araştırmaların yararlanarak tiyatro seyircisinin tanınması gerektiğini sözlerine ekledi.

Atilla Sav, tiyatro üzerine yapılan tartışmaların Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde genellikle "tiyatroya ilgi ne olmalıdır?" sorusu çevresinde yoğunlaştığını kaydetti. Tiyatronun eğitimci bir işlevi olduğuna dikkati çeken Sav, bunun seçiciyi koşullandırmak değil, aydınlatmak ve özgürce seçim olanağı vermek anlamına geldiğini belirtti. Bunun gerçekleştirilmesi için devlet desteğinin gerekli olduğunu ve bunun görev olarak Anayasamızın 21. ve 50. maddelerinde devletçe verildiğini, ancak devletin başka alanlarda özel kesime sağladığı olanakları özel tiyatrolara tanımadığını ve hat-

ta onları zaman zaman köstekler bir tutum içine girdiğini söyledi.

İZMİR'DEKİ TOPLANTI

İzmir'de Dünya Tiyatro Günü Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro bölümü tarafından düzenlenen toplantı ve gösterilerle kutlandı.

Toplantıda konuşan Prof. Dr. Özdemir Nutku, 27 Martın ezilen ve köleleşen insanların en yüce savunucusu olan tiyatroya insanlık tarihi içindeki önemini anımsatmak için seçilmiş bir gün olduğunu belirtti. Tiyatronun, insan-öğünün yaşama davasıyla ilgili, yanlışlığa ve haksızlığa direnen ve imtihanı bir güç olduğunu söyleyen Nutku, tiyatroya yeni insanı göstermeye hizmet eden bir araç olduğunu ifade etti.

Nutku ayrıca şunları söyledi: "Tiyatro her çağda halkların özgüçü olarak görev yapmıştır. Antik çağda tianların zorbalıklarına, Ortaçağda kanlı savaşların sonuçlarına, Rönesans'ta engizisyonun kan koku kardinallerine, onsekizinci yüzyılda özgürlükleri yok eden, insanları köleleştiren toprak ağalarına, ondokuzuncu yüzyılda işçileri ezen patronlara ve yirminci yüzyılda ellerinden kan damlayan siyasal katillere, yığınları sömüren tröstlere, bilime ve sanata düşman yöneticilere karşı durmuştur. Tiyatro yığınların sanatıdır, onların çığlığı, kahkahası, onların düşüncesi ve duygusudur."

Toplantıda tiyatro bölümünden öğrenciler, dünya şairlerinden ve çeşitli oyunlardan örnekler sundular. Özellikle Bertolt Brecht'ten seçilen şiirler ilgiyle izlendi.

İzmir'deki toplantıda Prof. Dr. Özdemir Nutku bir konuşma yaptı.

Serbest Güreş Birinciliklerinde Ankara Spor Akademisi şampiyon oldu

KONYA (THA) Konya'da iki gün süren üniversite, akademi ve yüksek okullararası serbest güreş birinciliklerinde takım halinde Ankara Spor Akademisi birinci oldu.

Şampiyonada Ankara Üniversitesi ikinciliği alırken, üçüncülüğü Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü ve dördüncülüğü de İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü kazandı.

Bisiklet ve Motosiklet Federasyonu Başkanlığına Yavuz Çakır getirildi

ANKARA Ergun Hiçyılmaz'ın istifası ile boşalan Bisiklet ve Motosiklet Federasyonu Başkanlığına Yavuz Çakır getirildi.

Daha önceki federasyonlarda Asbaşkan olarak görev yapan Çakır'ın Federasyonu başkanlığına atanması kararı bugün imzadan çıkacak.

Jesse Owens akciğer kanserinden öldü

TUCSON (AP)

1936 Berlin Olimpiyatlarında 4 altın madalya alarak Hitler'in üstün beyaz ırk teorilerini yerle bir eden Amerikalı zenci atlet Jesse Owens öldü.

Owens, akciğer kanseri

nedeniyle yaşamını kaybetti. Atletizm yaptığı yıllarda 11 dünya rekorunun sahibi olan Owens 1936 Olimpiyatlarında 100,200 metre, uzun atlama da 4x100 metre bayrak yarışında altın madalya kazanmıştı..

Ayhan Erişti

Erişti, hasta olduğu halde Balkan Kros Şampiyonasında yarıştı

■ Genç atlet böyle bir şampiyonaya katılma fırsatını kaçırmamak için tehlikeyi göze alarak yarıştı

İZMİR (ÖZEL) İzmir'den Kros Milli Takımına seçilen Ayhan Erişti, Romanya'da yapılan Balkan Kros Şampiyonasında böbreklerinden rahatsız olduğu halde yarıştı. Ülkemizi 4000 metre bayanlar yarışında temsil eden Ayhan Erişti'nin böbreklerinden rahatsız olduğu Romanya'ya indikten sonra anlaşıldı. Doktorların yasaklamasına rağmen böyle bir yarışmaya katılma fırsatını ilk kez elde eden Erişti, tehlikeyi göze alarak yarışmaya katıldı ve 20. oldu. Türkiye'ye uçakla dönmesi gerektiği söylenen Erişti, kafile pasaportuna sahip olduğu için 30 saatlik yorucu bir yolculuktan sonra Türkiye'ye geldi.

Şike olayına karışan Stefano Pellegrini

Onüç futbolcu Albertosi şike nedeniyle tutuklandı.

Curiciani, önce iddiaya giriyor, sonra futbolcularla anlaşıp maç sonucunu tavin ediyor

SPOR SERVİSİ

Curiciani İtalya'da şike olaylarına adın en sık karışan kişilerden biri. Curiciani'nin çalışma yöntemi de ilginç. Önce ligde oynanacak maçlar için iddiaya giriyor. Daha sonra da futbolcularla konuşarak sonuçların iddiaya girdiği gibi olmasını sağlıyor. Futbolcularla konuşmak için en büyük avantajı profesyonel futbolcuların sürekli uğradığı bir lokantanın sahibi olması.

Curiciani bu işten milyonlarca lira kazanıyor. Ancak işler her zaman istediği gibi gitmiyor. Zaman zaman bazı futbolculara oldukça çok miktarda rüşvet ödüyor. Bu yüzden de yüz milyonlarca lira kaybetmiş olduğunu düşünüyor.

Ancak Curiciani'nin maç sonuçlarını değiştirmesi diğer yarış acentaları tarafından hiç de hoş karşılanmıyor. Curiciani gibi maç sonuçları üzerine iddialara giren bu acentalar kendi zararlarını Curiciani'nin ödemesini istiyorlar.

İtalya'daki rüşvet skandalının en ilginç yanlarından biri ise rüşvet alan ve rüşvet almayan futbolcuların tespit edilmesinde güçlük çekilmesi.

Örneğin bazı futbolcular rüşvet kabul etmedikleri için bir çok yalan kampanyasının hedefi oluyorlar. Ve çeşitli suçlamalarla karşılaşıyorlar. Bu yüzden futbolcular kendilerini suçlayan kişileri mahkemeye veriyorlar. Bu nedenle şu anda İtalyan mahkemelerinde uzun yıllardan beri sonuçlanmamış çok sayıda şike davası bulunuyor.

ESKİŞEHİRSPOR, TALAT TOKAT'I FUTBOL FEDERASYONUNA ŞİKAYET ETTİ

Asbaşkan Yılmaz Sezer: «Talat Tokat, Türk futbolunu Mithatpaşa'da katletti»

ESKİŞEHİR

Eskişehirspor Kulübü Asbaşkanı Yılmaz Sezer, Futbol Federasyonuna bir yazı göndererek cu-

martesi günü İstanbul'da oynanacak maçın hakemi Talat Tokat'ı şikayet etti. Asbaşkan Sezer Federasyona gönderdiği şikayet mektubunda To-

kat'ın karşılaşmanın ikinci yarısındaki yönetimini kinadı ve "Tokat, Mithatpaşa Stadyumunda komedi oynattı. Türk futbolunu katletti" dedi.

Eskişehirspor Kulübü Asbaşkanı Sezer'in Futbol Federasyonuna gönderdiği yazı aynen şöyle:

"İstanbul'da cumartesi günü oynanan Galatasaray-Eskişehirspor maçının hakemini, Galatasaray Teknik Direktörü Turgay Şeren maçtan bir hafta önce tayin etmiştir. Bu tayin basın aracılığı ile de spor kamuoyuna iletildi. Hakemimiz Talat Tokat, karşılaşmanın ikinci yarısında Mithatpaşa Stadyumunda tam anlamıyla komedi tiyatrosu oynattı. Türk futbolunu katletti. Hareketleri ile maçların masa başında kazanıldığını kanıtladı. Gözünüz aydı. Bu zihniyet ve tutumla Türk futbolunun bir arpa boyu ilerlemeyeceğine kani olduk."

Kanada Olimpiyat Komitesi, Moskova Olimpiyatları için hükümetiyle görüşecekmiş

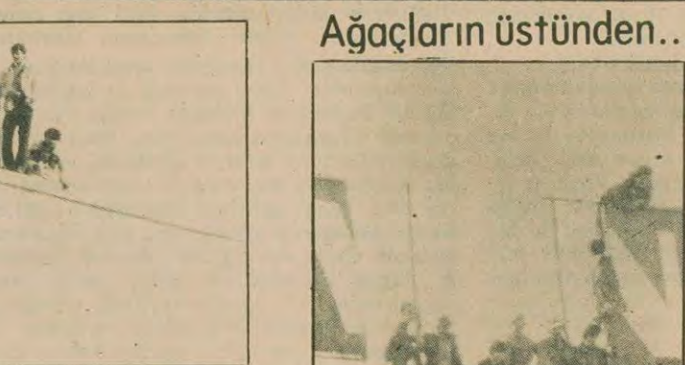
MCNTREAL (THA) Kanada Olimpiyat Komitesi Başkanı Dick Pound, Kanada Olimpiyat Komitesinin Moskova Olimpiyatlarına yapılacak daveti kabul edeceklerini açıkladı.

Kanada Olimpiyat Komitesi Başkanı Pound son başyurdu tarihi 24 Mayıs olan Moskova Olimpiyatlarına daveti kabul etmeden önce hükümeti görüşeceklerini belirtti.

Beşiktaş-Fenerbahçe maçında..

Kulelerin Üstüne, Tribünlerin Üstünden...

Ağaçların Üstünden... Reklam levhalarına kadar her yer insan doluydu...

«İşçi Sınıfı-Edebiyat ilişkileri» konulu açık oturum yapıldı

İSTANBUL (ÖZEL) Türkiye Yazarlar Sendikası'nın (TYS) İstanbul Şehir Tiyatroları ile birlikte düzenlediği tartışma toplantılarından ikincisi Harbiye Tiyatrosunda yapıldı. "İşçi sınıfı ile edebiyat ilişkileri" konulu toplantıya konuşmacı olarak Asım Bezirci, Günay Akarsu, Demirtaş Ceyhan ve Oleyis'ten temsilci Kemal Akar'la Tekstil temsilci Selahattin Uyar katıldılar. Oturumu Cengiz Gündoğdu yönetti. Sendikacıların ve yazarların ilk kez böyle bir toplantıda yana geldiği belirtilen oturumda önce Asım Bezirci'ye söz verildi. Asım Bezirci konuşmasında işçi sınıfı ve edebiyat ilişkileri konusunu tarihsel bir özetle ele alarak işçi sınıfının edebiyatla ilişkilerini 4 noktada toplayarak işçiler için düzeyi basit, estetik yetkinliği olan ve işçilerin sevebileceği bir edebiyata ihtiyaç bulunduğunu söyledi.

Günay Akarsu ise tiyatro ile işçi sınıfı ilişkileri üzerinde durdu. Bu alanda tiyatroya edebiyattan geri olduğunu kaydetti. Tiyatronun işçi sınıfından kopukluğunu önleyecek yolun, örgüt tiyatrolarından geçtiğini belirtti.

Tekstil Sendikası Genel Başkan Vekili ve Basın Dairesi Başkanı Se-

lahattin Uyar da konuşmasında sanayi ilişkilerinin yoğunluğuna rağmen edebiyatımızın hala köy gerçeği üzerinde kalem oynattığını savundu. Sendikaların işçilere kitap önerirken hâlâ yerli eserlerden çok, çeviri eserleri salık verdiğini belirtti. Uyar, yazarların ideolojik yetersizlik içinde olmalarının bunun başlıca nedeni olduğunu söyledi.

Oleyis Sendikası Marmara Bölge Başkanı Kemal Akar da Selahattin Uyar'ın görüşleri doğrultusunda konuştuk ve önemli işçi mücadelelerini konu alan edebiyat yapıtlarının bugüne kadar yazıldığını belirtti.

Yazar Demirtaş Ceyhan ise kavramların karıştırılmaması gerektiğini, işçi sınıfı edebiyatı ile işçi sınıfı ve edebiyat ilişkileri konularının ayrı ayrı sorunlar olduğunu belirtti. Yazarlara ağır suçlamalar yapıldığını ama işçi sınıfı edebiyatı yapabilmek için sınıfın belirli bir bilince erişmiş olması ve partinin buna hakim bulunması koşullarının gerektiğini kaydetti. Asım Bezirci'nin görüşlerini de eleştiren Ceyhan, işçilerden sözmeden de devrimci edebiyat olabileceğini, yazarların özgür biçim arayışları yapabileceklerini söyledi.

AP'li Öztürk...

(Baştarafı 1. sayfa)
Plan Komisyonunda görüşülürken, bu tasarrın eleştiriyen konu olan yan-larının değiştirilmesi ve bu konuda daha önce milletvekillerince verilmiş önerilerin tasarıyla birleştirilmesi için tasar-ı, bir alt komisyona ver-ilmisti. Komisyonun çalış-malarını dün kekar u-mamlaması gerekiyordu.
Bütçe Plan Komisyo-nunun dünki oturumun-da alt komisyon adına

134 liraya...

(Baştarafı 1. sayfa)
Öte yandan Samsun Ziraat Odası Karadeniz Bölgesinde ortalama tütün maliyetinin 133 lira 85 kuruş olduğunu a-çıkladı ve 160 lira başfi-yatın beklenen fiyat ol-madığını belirtti.
Ziraat Odası tarafın-dan tütünle ilgili olarak hazırlanan ve Başbakan-lıkla Gümrük ve Tekel Bakanlığınca sunulan bir rapordan bölgedeki mali-yetlerin Ege'ye göre arazi darlığı, verim azlığı, ku-rutma ve balya koruma masrafları yönünden yüzde 30'a ulaşan bir fazlalık meydana getir-diği belirtiliyor.

Karadenizli üretici başfiyatın çok az bir miktar tütüne uygulan-acağını, ortalama fiyatın Ege'deki gibi düşük ola-cağını söyleyerek endişe-sini dile getiriyor.
Bu yılki toplam 239 milyon kilogramlık rek-oltenin 28 bin 600 tona yakını Karadenizli tütün üreticisine verildi.

SİNOP'TA FIYAT SEKSEN LIRAYA DÜŞTÜ

Sinop'ta tütün başfi-yatı 153 lira olarak belirlenmesine rağmen, tütü-nün fiyatı daha ilk günde seksen liraya kadar düştü.
Üretici belirlenen başfiyatın bile düşük ol-duğundan yakınırken da-ha ilk günden böyle dü-şük bir fiyatla karşılaş-ması büyük şaşkınlık ya-rattı.

Tütün piyasasını aç-nak için geldiği Sinop'ta köylülere hitap eden Ba-kan'dan sonra söz alan bir üretici, tütün alımının yavaş yürüdüğünü, bu ne-denle tütünün çürüme tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğunu söyledi.
Kantar sayısının artırı-ların alımının hızlandırıl-masını isteyen üretici, başfiyatın düşük olmasın-dan yakındı ve önemli o-lanın ortalama fiyat ol-duğunu belirtti.

Keçören...

(Baştarafı 1. sayfa)
dan yönettiği biliniyor.
Uytun'un MHP'liliği aileden geliyor. Babası 1977 yılında MHP millet-vekilliğinden aday olan Uytun'un, Alper Uytun i-simli bir de ağabeyi var. Alper Uytun 1974'de Keçören ÜOD'yi kur-muştu. Alper Uytun, 1979 yılında İstanbul'da bıçaklanarak öldürülmüş-tü.

Esikden beri silahlı ge-zen Tahsin Uytun, artık ruhsatlı silah taşıyor. Uyt-un'un 2. MC döneminde Bakanlığa girdiği ve E-senboğa Gümrük Müdir-lüğünde muhafaza memu-ru olarak görev yaptığı bildirildi.
Komandalardan Ali Şahbazoğlu'nun çeşitli olaylarda adının geçtiği, CHP iktidarı döneminde görevden alındığı, ancak bu hükümetle birlikte ye-niden muhafaza memuru olduğu bildirildi.

Ötekiler ben öldükten sonra...

(Baştarafı 8. sayfa)
si disiplinsizlik ol-bilmesi için verilmiş bir karar, duyurulmuş bir isteği çığnemek gerekir. Oysa ben yıllardır yazı yazıyo-rum, kimse bana önceden partiye göstereceksin demedi. İkincisi, ben MK ve MK'ya bağlı ideolojik büro üyesiyim. İdeolojik büro'nun görevi, partinin tüm sözlü ve yazılı yayın-larını denetlemektir. Bu görevim nedeniyle, yaz-mam ve öteki tüm yazı-ların da denetlemem parti görevimdir. Partide göstermek istediğimde gösterilecek kişiye dönüp 'partide göstermeliyidin' demek mantıksızdır. Üçüncüsü, çok daha de-neyimli bir yoldaş olma-nız nedeniyle yazıyı size kutmam, insani açıdan

konuşan AP'li Rifki Da-nışman, geceli, gündüzlü çalışmalara rağmen işle-rini bitiremediklerini belirtirken mehil istedi.
Bunun üzerine söz a-lan AP Eskişehir Millet-vekilli Seyfi Öztürk tasar-ı konusunda hükümeti eleştirerek şunları söyle-di:

"Ecevit hükümetinden bu yana Vergi Kanunu konusundaki sözler sakız gibi çığnenerken konunun ciddiyet unsurlarını yitir-mesine yol açılmıştır. Bu kadar eksik, bu kadar ha-talı, bu kadar çelişkil-i bir tasar-ı Meclise gön-derilmişse bu tasarının iyi hazırlanmadığı, acele-ye getirildiği ve idarenen bu konuda yetersiz oldu-ğuna itina ile yaratılmakta-dır."

Daha sonra tasarrın görüşülmesi 18 Nisana ertelendi.

Bütçe Plan Komisyo-nu ise üniversite ve aka-demilerin ek kadro ta-leplerini görüşti. Siki-yonun Kanununda de-ğişiklik yapan tasarrın ek göstergelerle ilgili maddelerini tartıştı.

Bursa...

(Baştarafı 1. sayfa)
Öztürk uçakların ba-kımının da bu nedenle yapılmadığını açıkladı.
Hava-İş Genel Başka-rı, işverenin önemesi üzerine seçilecek 3 taraf-sız aracının verdiği ücre-ti kabul edeceklerini söyledi ve şöyle devam etti: "Bursa Hava Yolla-rında çalışan yabancı pi-lotlara döviz olarak öde-dikleri 4 bin doların (2800 dolar) yarısını bizim pilotlarımızın öde-sinler sözleşmeyi imza-layalım. O pilotlara bun-ca döviz verirken hükü-met, bizim istediğimizi 30 yıllık pilota 67 bin liralık ücreti çok, vere-mem, diye reddetmek-tedir."

İbrahim Öztürk, iste-klerini de şöyle özetledi: "Siyasi inançları ne-denliyle kimse işten atıl-masın, tüm çalışanlara iş güvenliğini tanınan. THY kimsenin çiftliği olma-sın, ulusun şirketi olsun, torpil müssesesi çalıştırıl-masın, kişiler şirkete alınacak vasıta iseler işe alınsınlar. İstihdam, ata-ma, nakil ve kadro yük-selmelerinin Kadro İstih-dam Kurulundan geçirilerek uygulanması, hak edenin hak ettiği yer gelmesini istiyoruz. Hir-zazlık yapan, şirketin za-rarına hareket eden gö-revini yapmayan, şirket-te yönetici dahi olsa bu kişilere mevcut disip-lin hükümlerinin ayırım-sız olarak uygulanma-sını gerektiyorsa işten atıl-masını istiyoruz. Geçer-k dişi beyanlarda söylen-diği gibi lüks için değil, kimsede ek açmaktan ya-sayabilecekimiz kadar ücret istiyoruz."

Türki-İş'e bağlı Hava-İş Sendikası yetkilileri daha sonra, tutumların-daki kararlılığı kanıtla-mak ve işvereni uyarmak üzere Ankara Satış Müdürlüğü işyerinde de grev uygulamasına baş-ladılar. Sendika Genel Başkanı Öztürk, gerek-se İzmir ve diğer Anado-lu satış bürolarında da greve başlayabilecekleri-ni söyledi.
Öztürk, Ankara'da dü-zenlediği basın toplantı-sında işverenin sorum-suz bir tutum içine girdiğini, kamuoyunu da gerçek dışı beyan-larla yanıltmaya çalış-tığını söyledi.

Öztürk, Ankara'da dü-zenlediği basın toplantı-sında işverenin sorum-suz bir tutum içine girdiğini, kamuoyunu da gerçek dışı beyan-larla yanıltmaya çalış-tığını söyledi.
Öztürk, Ankara'da dü-zenlediği basın toplantı-sında işverenin sorum-suz bir tutum içine girdiğini, kamuoyunu da gerçek dışı beyan-larla yanıltmaya çalış-tığını söyledi.

Öztürk, Ankara'da dü-zenlediği basın toplantı-sında işverenin sorum-suz bir tutum içine girdiğini, kamuoyunu da gerçek dışı beyan-larla yanıltmaya çalış-tığını söyledi.
Öztürk, Ankara'da dü-zenlediği basın toplantı-sında işverenin sorum-suz bir tutum içine girdiğini, kamuoyunu da gerçek dışı beyan-larla yanıltmaya çalış-tığını söyledi.

"Genel Sekreter söyle-diklerimi dikkate almadı. Uzun bir süre aynı şeyleri yine başıra çağırma yineledi. (Altını çizerek söyle-yeyim, hiç bir ideolojik eleştiriyi getirmedim. Yalnızca 'disiplinsizliği' eleştir-

Sel bölgelerinde...

(Baştarafı 1. sayfa)
yan hükümet yetkililerin-den öncelikle banka borç larının ertelenmesi ve kredi verilmesi konusuna eğilmeleri bekleniyor.

Yeni yağışlar nedeniyle yollar belirsiz bir süre için ulaşılma kapandı.

Bunlardan en önemlisi Ankara-Adana karayolu. Bu yol için geçit şimdilik Konya-Karaman-Mut Silişkisi üzerinden veriliyor. Bu yolun dışında, Malatya-Gaziantep kara-yolunun bir bölümü sel, Kahramanmaraş-Göksun yolu 16 km.deki köprü hasarı, İskilip-Osmancık yolu heyelan, Kastamonu-Tosya arası köprü hasarı, Ardeşen-Çıldır yolu köprü hasarı, Saimbeyli-Kozan yolu köprü hasarı nedeniyle ulaşılma kapa-lı.

Bu yolların açılması için, çalışmalar sürdürül-üyor.

YAĞIŞLAR ARTACAK
Devlet Meteoroloji işle-rinden alınan bilgiye göre, yağışlar önümüzde-

ki günlerde artacak. Çün-ki, yurdumuz bu kez de Akdeniz üzerinden gelen yağışlı bir hava kütlesinin etkisine giriyor. Marmara Ege ve Batı Akdeniz'de başlayacak olan yağışlar, güttükçe Doğu'ya kayarak yurdumuz bir süre etki-si altında bulundurulacak.

Yeni yağışlar nedeniyle le sellerin ve toprak kay-malarının artmasından endişe ediliyor.

Karakaya Baraj inşaatında toprak kayması sonucu bir işçi öldü

DIYARBAKIR (ÖZEL)
KARAKAYA baraj inşaatında 25 Mart 1980 günü meydana ge-len taş kayması sonucu bir işçi öldü.

25 Mart günü saat 9.00 sıralarında meydana gelen olayda Handere köyünden barajda işçi o-larak çalışan Haki isimli işçi hayatını kaybetti. Aynı gün işçiler işbaşı yapmadan evvel baraj inşaatında kaymaların meydana gelebileceğini işyeri koruma amirliğine bildiriyorlar. İşçilerin durumu yetkililere bildir-melerine rağmen herhan-gi bir önlem alınmadığı gibi koruma amiri taraf-ından terslendiler. Kara-kaya baraj inşaatında çalışan tüm işçilerin bir ar-kadaşlarının iş kazasın-da hayatını kaybetmesi ne-den ile bir günlük iş bir-akma eylemi yaptıkları öğrenildi.

İstanbul...

(Baştarafı 1. sayfa)
Akalın, Eyyup İlçe Yö-neticisi Kamer Albayrak, Kartal İlçe Yöneticisi Ha-san Özkaya ve üç arka-daşı ile 17 yaşındaki genç bir kız işkence ya-pıldığını anlatarak şöyle konuştu:

"Arkadaşlarımız göz-le-ri bağlanarak işkence yapıyor. Bunun için iş-kenceci polisleri teşhis edemedik. Ancak daha sonra alınan emniyet i-fadelerinde imzası bulu-nan görevlileri de bu iş-kencelerden sorumlu tutuyoruz ve haklarında davacı olacağız. Kartal'da 17 yaşındaki bir genç kız ağabeyi Kurfal tem-silcisi olduğu ve Partimi-ze gidip geldiği için e-lektirile işkence yapı-lmıştır."

İşkence şikayetlerinin yeniden yoğunlaşmasının MHP'lerin devlet daire-lelerine yuvalanmaları ile doğrudan ilgili olduğunu belirten Cüneyt Akalın, "Her şeyden önce dev-let kendi yasalarına ve insan vücudunun doku-lumazlığına ilkesine saygı-lı olmalıdır" dedi.

Akalın, anarşiden yakı-nın Demirel hükümeti-nin MHP'den elini çek-memesini eleştirerek, "Partimizin iki eli işken-ceklerin yakasındadır. Türkiye İşçi Köylü Parti-si olarak halkın özgürle-ri-leri sonuna kadar sa-vunmayı kutsal bir gö-rev biliyoruz" şeklinde konuştu.

Göksun heyelanında Kahramanmaraş davası avukatlarından Ali Kalan'ın babası da öldü

KAHRAMANMARAŞ
KAHRAMANMARAŞ'ın Göksun ilçesin-de selin yol açtığı toprak kayması sonucu Kahra-manmaraş davası müda-hil avukatlarından Ali Kalan ve TİKP Göksun İlçe Yönetim Kurulu üyesi Ziya Kalan'ın babaları Memik Kalan'ın da öldü-ğü bildirildi.

Ali ve Ziya Kalan'ın akrabalarından da dört kişinin öldüğü bildirildi.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Bu arada Vali Tuncer

Agri'deki olaylar sıra-sında tüm vatandaşların evlerine çekildikleri, so-kak ve caddelerin tama-men boşaldığı, resmi dai-relerde çalışan bazı me-murların olaylar nedeni-yle işlerine gelmedikleri bildiriliyor.

Kızılay'da bir «uluslararası terörist»

Faik Bulut serbest bırakıldıktan sonra Kızılay Meydanında.

Güneşli, ılık bir bahar günüydü Ankara'da. Avukat Hüseyin Gökçe-arslan'ın Sıhhiye'deki bürosundan çıktı. Gazeteye gidiyoruz. İzmir Caddesine saptık. Bir zamanlar Barikan oteli olan yeni iş hanının önünden geçip Atatürk Bulvarı'na çıktık.

Parfüm esintileriyle geçiyordu kadınlar. Bulvarın iki yanında yeni yapılar 1972'lerin son izlerini de silercesine birbirini ardına yükseliyordu. Ve insanlar her şeyden habersiz geçip gidiyorlardı yanımdan.

Oysa aralarında bir korkunç adam vardı. Bir «uluslararası terörist». Faik Bulut.

Ankara'ya bakıyor. Yüz hatları kırılmış. Son kez 8 yıl önce geçmiş bu yolları.

Epey değişmiş buralar, diyor. (Buralar epey değişti. Ya sen?) Yammızdan parfüm esintileriyle kadınlar geçiyor, genç kızlar, okullu delikanlılar...

Ve Kızılay'ın göbeğinde bir «uluslararası terörist»!

İşbu pasaport

'Tedhişçilik' suçundan İsraill'e 7 yıl hapse mahkum edilen ilgili, bu kere cezasını tamamlamış, olmakla yurda lade edilmektedir.

İşbu pasaport yurda girişini sağlamak üzere sadece 14 gün müteberdir. Güvenlik makamlarımızca geri alınması gerekir.

Başkonsolos KUDUS BAŞKONSOLOSLUĞU Y.K. DİCLE (İmza ve Mühür)

Tarih: en haksız davalarından biri sergilenirken İsraill'e, yanına bile uğramışlardı Faik'in. 7 yıl boyunca hiç ilgilenmemişlerdi onunla. Avukatlarına yardım etmemişlerdi. 9 ay önce ağabeyinin Dışişleri Bakanlığı'na verdiği bir dilekçe üzerine bir kez hapishaneye girmişlerdi. O kadar.

O kadar ama, 14 günlük pasaportuna mühürlü, imzalı 'tedhişçi' damgasını vurmayı ihmal etmemişlerdi. Oysa Bulut'un İsrailli avukatı Lea Temel'in açıkladığı gibi, sözcüğün tam anlamıyla, 'kanunsuz' İsrailli mahkemesi bile Faik Bulut'a tedhişçi sıfatını verememişti.

Niye mi kanunsuz? Hem de dolu dolu, hakkını vere...

Çünkü İsrailli mahkemesinin Faik Bulut'u yargılama yetkisi yoktu. Bulut İsraill'e herhangi bir suç işlememişti. Gel gör ki, mahkeme Bulut'u yargıladı ve 1973 yılının ağustos ayında 7 yıl hapse mahkum etti. Ve sonra ne oldu biliyor musunuz?

Mahkemeye, İsraill'e suç işlememiş bir insanı yargılama yetkisini veren yasa maddesi 7 ay sonra yürürlüğe girdi.

Anlayacağınız ceza, önceden kestiler, kanun arkadan geldi!

7 yılda 3 kez morali bozuldu

Faik Bulut 12 Mart'ın en karanlık günlerinde, 1972 yılının sonbaharında Suriye'ye geçti. Sam'da oturdu bir süre, sonra El Fetih kamplarında kaldı. 1973 Şubatında Lübnan'daki Nahr El Bared kampına yapılan bir İsrailli baskınında yaralı c'vak esir alındı ve İsraill'e kaçırıldı.

1973 Şubatından 1980 Mart ayına kadar İsraill'e tutuk kaldı. İsrailli zindanlarında 7 yıl gün doldurdu. İşkence gördü, iltisap medinesi yerleşti, İngilizce, Fransızca, Arapça ve İbranice öğrendi ve bu 7 yıl içinde üç kez 'morali bozuldu'. Kaçma planı suya düştüğünde kötü oldu ilk olarak. İkinci olay Mao Zedung'un ölümüydü. Sonuncu ise Vietnam'ın Kamboçya'yı işgali.

Sigara'yı hapse düşer düşmez bırakmıştı. 7 yıl çay ve sigara içmedi. Yalnız bir kez Mao öldüğünde bir paket sigarayı bitirdi. Vietnam'ın Kamboçya'yı işgal etmesinden sonra ise günlerce kendine gelemedi.

Begin de aynı maddelerden yargılandı

İsrailli Mahkemesi sonradan çıkara-

**İSRAİL
ZİNDANLARINDA
7 YIL** Faik Bulut anlatıyor

1

● İsrailli mahkemesinin Faik Bulut' u yargılama yetkisi y. ktu. Mahkemeye bu yetkiyi veren kanun yargılamadan 7 ay sonra yürürlüğe girdi Anlayacağınız ceza, önceden kestiler, kanun arkadan geldi!

cağı kanuna dayanarak yargılama yetkisini kullandı ve savcı Faik Bulut'un iki suç islediğini iddia etti.

1) Gizli bir örgüte üyelik yani El Fetih üyesi olmak.

2) İsrailli makamlarından izin alınmadan silahlı askeri eğitim görmek.

Bu suçları içeren iki madde de, 1945'te yürürlüğe girmiş olan Olağanüstü Hal Savunma Yönetmeliği'nde yer alıyordu. Ve bunlar İngiliz kanunlarıydılar. İngiltere'nin Filistin'deki 'manda' yönetiminden kalma hükümler...

İngilizler bu kanunları kime karşı uyguluyorlardı dersiniz?

İngiltere'ye karşı mücadele eden yasadışı Yahudi örgütlerine! Ve İsrailli bugünki Başbakan Begin bu örgütlerin ileri gelenlerinden biriydi. Onunla birlikte başka Yahudiler de bu yasaya dayanarak suçlanmışlardı.

Eichmann ve Faik Bulut

Faik Bulut'un yargılanmasından önceki tek benzer olay Nazi savaş suçlusu Eichmann'ın Arjantin'den kaçırılarak İsraill'e idam edilmesiydi. Mahkeme Faik Bulut'la Eichmann arasına da benzerlik kurmaya çalıştı.

Oysa Eichmann faşistti. Faik Bulut ise amansız bir faşizm düşmanı.

İkinci savaştan bu yana bir şeyler değişmişti. "Ben" demişti Faik, "o zaman yaşasaydım yine Eichmann'a karşı ve Yahudilerden yana olurum."

İsrailli Mahkemesi için bu sözlerin bir anlamı oldu mu?

Pek iyi anladıkları kuşkusuz. Ama roller değişmişti İkinci Savaştan bu yana.

Leipzig Mahkemesi İsraill'e kurulmuştu bu kez.

Şimdi ilkokula gidiyorlar

Bir Fransız özdeyişi "Kaç yıl yaşarsan yaşa, hayatının yarısı ilk 20 yılındır" der. Faik 23'ünden 30'una hücreden hücreye dolmuş İsrailli zindanlarında. Hiç bir kitapta yer almayan bir "suç"tan ötürü... O hapse düştüğünde doğan çocuklar şimdi ilkokula gidiyorlar.

Faik bir gün çıktı geldi vatanına. "uluslararası terörist" olarak. Hakkı olduğu halde başka bir ülkeye gitmeyi reddetmişti. 7 gün İstanbul ve Ankara Emniyetinde kaldı. Sonra sahvelirdi. Avukatının kapısına bırakıldı bir akşam üstü.

Sonra anladık bu yedi yıl. Biz 7 sayfaya sığdırdık. Biz sorduk o anlattı... Biz sorduk...

Sonra düşündük bir de Faik sorsa.. 7 yılın hasabını ki, 30 yıllık hayatının yarından fazlasıdır.

Faik Bulut'un öyküsü bir hesap sormadık kuşkusuz...

Ve henüz kapanmamıştır.

YARIN: Filistin yolunda

Faik Bulut olayı ve Abdi İpekçi

Abdi İpekçi 13 Ağustos 1973 tarihli "Durum" yazısında İsraill'in hukuk anlayışını kinamıştı.

İSRAİLİN KENDİNE ÖZGÜ HUKUK (!) ANLAYIŞI

İsrailli, kendi yolcu uçaklarına karşı Arap teröristlerinin dünyanın her bucağında giriştiği saldırıların ve kaçırma olaylarının önlenmesi için Amerika ve Avrupa ülkelerinin kesin tedbirler almasını istemektedir. Bu istek haklıdır. Ne var ki İsrailli "uluslararası suç" sayılmasını istediği bu fiili bir devlet olarak bizzat işlemektedir. Önceki gün bunun yeni bir örneği ile karşılaşılmış, İsrailli savaş uçakları Lübnan semalarında uçan bir yolcu uçağını havada kaçırıp İsrailli topraklarına işse mecbur bırakmıştı.

Aksine İsrailli benim dediği kendine özgü bir hukuk anlayışı ile sadece uçakları değil, başka ülkelerde yaşayan insanları da kaçırarak ve onları yargılayıp mahkum etme hakkını kendinde bulmaktadır. Eichmann olayı ile başlayan bu uygulamaların kapsamına son olarak bir Türk vatandaşı da girmiştir. İsrailli kuvvetleri Lübnan'a yaptıkları

bir baskında orada buldıkları bir Türk gencini de alıp götürmüşler ve kendisine "İsrailli" muhtemel bir saldırıya göre alacağı" iddiası ile yargılayıp hapse mahkum etmişlerdir.

İsrailli, Eichmann gibi Türk vatandaşı Bulut'u da kendi kanunlarına göre suç sayıp, bir fiilden dolayı yargılayıp mahkum ettiğini iddia etmektedir. Bir devlet kendisi başka ülkelerde yaşayanları kendi kanunlarına aykırı hareket edenleri celtire yargılayabilir. Ama başka ülkelerde yaşayan yabancıların İsrailli kanunlarına suç sayılan fiillerden ötürü İsraill'e karşı mahkum edilebilmelerini "hukuki" test etmek, hiç bir şekilde mümkün değildir. Aksi düşünülecek olursa geciklerde ünlü İngiliz gazetesi Times'ın belirttiği gibi o zaman da mesele Sovyetler Birliği'nin herhangi bir yabancı ülkede yaşayan Musevileri, Sovyet kanunlarına aykırı hareket etti diye kendi ülkesine kaçırmasını, yargılayıp mahkum etmesini meymur saymak gerekecektir.

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

TKP Genel Merkezi, Doğu Berlin'deki binası

TKP Genel

Sekreteri

İsmail Bilen

**BİR MERKEZ KOMİTESİ
ÜYESİ DOĞU BERLİN
TKP'SİNİ ANLATIYOR**

1

"Ötekiler ben öldükten sonra yerime göz dikmiş, sen ölmeden diktin"

● "Toplanalım, yoldaşca partimizin iyiliği için görüşelim"

● "Hayır, bana nasıl yöneteceğimi öğretme, burayı tartışma kulübüne çevirtmem"

TKP 1960'larda Sovyetler Birliği tarafından kuruldu. Merkezi Doğu Berlin'de bulunan TKP'nin Türkiye'deki faaliyetlerini buradan yönettiği biliniyor.

1970'lerin başlarına kadar hemen hiç bir faaliyetleri bulunmayan TKP örgütünü Almanya'da oturan yöneticileri Sovyetler Birliği'ndeki toplantılara katılmak ve Bizim Radyo yayını dışında bir şey yapmıyorlardı.

1973'de Genel Sekreter Zeki Başta'mar'ın görevinden uzaklaştırılması ve yerine İsmail Bilen'in geçmesi sonucu TKP'nin Türkiye'deki faaliyetlerinde belirgin bir artış görülmeye başlandı. 12 Mart dönemiyle 1973-1975 yıllarında Türkiye solunda doğan boşluktan yararlanarak TKP görüşlerini savunduklarını gizleyip, siyasi partiler ve kitlere örgütlerine sızdılar. Yayın faaliyetini artırdılar.

Sovyetler Birliği'nin dünya üzerindeki müdahalelerinin artmasına paralel olarak TKP'de faaliyetlerine hız verdi. Türkiye'de kendi dışında oluşan bazı grupları kendi faaliyetleri doğrultusunda yönlendirmeye çalıştı.

Bu gelişmelerin yanı sıra TKP'nin içinde, birçok klik birbirleriyle çatıyordu. 22 Temmuz 1979 tarihinde İsmail Bilen'in TKP'nin Sesi Radyosunda yaptığı konuşma ile belirgin kanatlar oluştu. Almanya ile İngiltere kanadı diye isimlendirilen iki klik ortaya çıktı. Özünde Brejnev'in teorilerinden kaynaklanan bu iki klik birbirlerinden şu noktalarda ayrılıyorlar. Almanya kanadı faaliyetleri daha üstü örtülü sürdürmeyi savunurken, İngiltere kanadı daha açık bir tutum alıyor.

İngiltere kanadının yayın organı İçişleri Bakanlığı'nda yayınlanmayan TKP Merkez Komitesi üyesi Veli Dursun'un açık mektubu Sovyetler Birliği'nden güdümlenen bu partinin birçok ilginç yönünü ortaya koyuyor.

"LENİNCİ DİSİPLİNİ YERLE BİR EDEN 'ÇİFTLİKÇİ'LER"

TKP'nin Merkez Komitesi üyesi Veli Dursun 17 Ocak 1980 tarihli İçişleri Sesi'ne gönderdiği açık mektuba şöyle yazıyor:

"Partimizin oportünistler eliyle tildiği derin bunalmı ortamdır, suçluların da iyi seçilebilirliği için bazı gerekçeleri açıklamayı görevim sayıyorum."

"Aylardır süren ve giderek yoğunlaşan parti içi tartışmaları hepimiz yakından izliyoruz. Görüyoruz ki, oportünistlerin, İçişleri Sesi'nin görüşlerini mahkum edilebilmeleri için diye kendi ülkesine kaçırmasını, yargılayıp mahkum etmesini meymur saymak gerekecektir."

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

Böyle şey olur mu? ABDİ İPEKÇİ

açıkça DOĞAN YURDAKUL

Ulu Hakan mı? Kızıl Sultan mı?

— Size göre Abdülhamit, Ulu Hakan mıdır, yoksa Kızıl Sultan mı?

Buyrun size son derece kritik, stratejik ve ideolojik bir soru. Haydi, bu bilmeceyi cevaplayın bakalım.

Telefondaki ses, 12 Mart dizimizin 29 Mart günü yayımlanan bölümünde geçen "Abdülhamitçi Yusuf'lar" sözüne takılmış. Ne demek diye önce bunu soruyor. Sesinden, geçmişini öğrenmeye çalışan meraklı bir genç olduğu izlenimini ediniyor.

Anlatıyoruz. THKP-C'nin liderlerinden Yusuf Küpeli gibi bazıları 12 Mart mahkemelerinde teslimiyet bayrağını çektiler. Devrimci fikirleri küfürler yağdırıp, Abdülhamit'in ilercisi olduğunu ispata giriştiler.

Necmi Demir, "Abdülhamitçi Yusuf'lar" derken özetle bu olaya değinip geçiyor. "Hele Abdülhamitçi Yusuf'ların TKP ve Rusya'nın baş savunucusu haline gelmeleri daha da uyarıcı" diyor. Yani, faşistlerle uzlaşmak için Abdülhamit'e sarılanlar, dönüp dolaşıp Brejnev ile de birleşmişler.

Telefondaki ses bu izahat üzerine yeni bir soru soruyor:

— Sizce Abdülhamit, Ulu Hakan mıdır, yoksa Kızıl Sultan mı?

Gördünüz mü sonucu? Meğer adamın niyeti geçmişini öğrenmek değil, bizi sıkıştırmakmış. Slogan kurnazlığı ile bizi açmazla alacak.

Ulu Hakan desen gericilikle ve Küpeli gibilerle aynı safa düşeceksin. Kızıl Sultan desen, Abdülhamit gibi bir zalime "kızıl" demek suretiyle kızıl kelimesinin zulüm anlamına geldiğini kabulün, "karşı-devrimci" olacaksın.

Gençlik içinde siyaset yapmak, fikir tartışması bu hale gelmiş. Bir şeyin gelmişini, geçmişini araştırmaya engel olmak için, sloganla, formülle, kelime oyunuyla karşındakini "mat etmek".

Ama böylesi, hiç de iyi bir kurnazlık değil. Böyle bir oyun için tarihe zulmün, jurnalcılığın zindan ve sürgünün örneği olarak geçmiş Abdülhamit'i almak çok yanlış. Koskoca bir halkın, koskoca bir tarihin verdiği hüküm değiştirmek için o küçük "fraksiyon" kurnazlığını kullanmak bir işe yaramaz.

Telefonda bize sorulmuş olan sorunun cevabını bundan 72 yıl önce hiciv ustası Şair Eşref vermiş. Abdülhamit'in milletten "eşek" diye söz etmesi üzerine şunları yazmış:

"Eğer millet eşekse sen Eşekler Padişahısın Beraat eylemek mümkün midir söyle bu sırttan?"

Onun zulmüne uğramış aydınlardan biri olarak Şair Eşref de Abdülhamit için "Kızıl Sultan" deyimini kullanmış. Ama halka kan kusturan, kan ağlatan anlamında. Cildler dolusu hicivler yazmış.

Böyle uzuz dil üstünden kaydırmalara sığınacak yerde, biraz araştırma, inceleme yaparsanız, tarihsel gerçekleri kavramaya çalışsanız daha iyi olmaz mı?

HABER YORUM MAGAZİN

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

18.00 SINAVA DOĞRU

18.50 STÜDYO 1

19.50 UYKUDAN ÖNCE

20.00 HABERLER

20.40 TURİZM REHBERİ

21.10 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

21.30 TELEVİZYONDA SINEMA

23.30 HABERLER

21.30 Televizyonda Sinema

Yukarıda biri

Yönetmen: Robert Wise
Oyuncular: Paul Newman, Peter Angell, Evert Stone
Yapım Yılı: 1956

Bir sokak serserisiyken ortasiklet dünya şampiyonu haline gelen Rocky Graziano'nun gerçek yaşam hikayesi. Eşarın ve sevgisizlik ünlü birlikte başlayan yalnızlık duygusu, ve boks mafiası, Herkesin ismen tanıdığı ama özel yaşamını iç dünyasını kimsenin bilemediği bir ünlü boksörün gerçek yaşamı. İlgili seyredilebilir.

KONUŞU
Rocco Carabellia çocukluğunu sokaklarda geçirmiş, sokak çeteleri kurnuş, hapse girmiş çikmiş bir gençtir. İkinci Dünya Savaşı'nda o askere alırlar, ama bir subayı döverek oradan da kaçır. Rocky Graziano adıyla boks yapmaya başlar. Bundan sonra yaşamı yine hareketli inşili çıkışlı geçecektir.